

ZAKON

O FILMSKOM I OSTALOM AUDIOVIZUELNOM NASLEĐU

I. UVODNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom se uređuje obavljanje, struktura i organizacija delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa, kao i način zaštite, čuvanja, obrade i korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe i druga pitanja od značaja za delatnost zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa, u skladu sa međunarodnim propisima i standardima.

Termini i definicije

Član 2.

Termini upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) **Filmsko i ostalo audiovizuelno nasleđe** čine pokretna kulturna dobra - filmska i ostala audiovizuelna građa, filmska i ostala audiovizuelna dobra koja uživaju prethodnu zaštitu i filmska i ostala audiovizuelna dobra pod prethodnom zaštitom;

2) **Filmsku i ostalu audiovizuelnu građu** čine zapis registrovane slike u pokretu, sa ili bez tonskog zapisa odnosno original i kopija na bilo kom nosaču zapisa, namenjen posmatranju ili prikazivanju kao celini, korišćenjem mehaničke i/ili elektronske opreme za prikazivanje, bez obzira na tehniku snimanja i na to kada su i gde nastali i da li se nalaze u ustanovama zaštite ili izvan njih, zvučni zapis, kao i prateća filmska i ostala audiovizuelna građa koju čine scenario, knjiga snimanja, dijalog lista, filmski plakat, foto dokumentacija, skice dekora i kostima, notni zapisi filmske muzike, publikacije i drugi dokumenti i predmeti nastali pre, za vreme i posle snimanja filma, analogno ili u bilo kom digitalnom zapisu;

3) **Filmsko delo** je materijal pokretnih slika zabeleženih bilo kojim sredstvom i na bilo kojem mediju, sa ili bez zvuka, sa sposobnošću stvaranja utiska kretanja, bilo koje dužine, posebno umetničko filmsko delo, igrani, animirani, dokumentarni i eksperimentalni film, neigrani film, filmska publicistika, arhivski film, arhivski filmski materijal i namenski film;

4) **Dokumentacija** o filmskoj i ostaloj audiovizuelnoj građi je sistematski izrađen, prikupljen, organizovan i pohranjen skup podataka nastalih tokom procesa stručne i tehničke obrade i zaštite koji obavlja ustanova zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa;

5) **Arhivska kopija** je najbolji nosač zapisa na filmskoj traci;

6) **Izvorne materijale** čine svi masteri i negativi nastali za vreme produkcije filmskog i drugog audiovizuelnog dela iz kojih je nastalo konačno delo za prikazivanje;

7) **Arhivski master** je digitalni zapis nastao digitalizacijom ili je izvorno digitalan, koji služi za dugotrajno čuvanje, a iz koga se prave operativne kopije za korišćenje;

8) **Filmski i ostali audiovizuelni uređaji** su uređaji i oprema za snimanje, obradu i reprodukciju odnosno prikazivanje filmskog i ostalih audiovizuelnih dela;

9) **Delatnost zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa** je delatnost koju obavljaju ustanove zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa kao dela kulturnog nasleđa od opšteg interesa za Republiku Srbiju;

10) **Audiovizuelni arhiv** je ustanova zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa koja obavlja delatnost zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, u skladu sa zakonom;

11) **Audiovizuelni arhiv u sastavu** obavlja poslove zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa u okviru drugog pravnog lica, u skladu sa zakonom;

12) **Centralna ustanova zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa** je Državni audiovizuelni arhiv Srbije Jugoslovenska kinoteka;

13) **Preventivna zaštita** je praksa kojom se omogućava sigurna i stalna dostupnost sadržaju filmske i ostale audiovizuelne građe;

14) **Revitalizacija** je niz tehnoloških i fizičkih postupaka kojim se nosači slike i zvuka bez obzira na oblik zapisa dovode u stabilno stanje radi reprodukcije;

15) **Konzervacija** je proces kojim se osiguravaju fizička svojstva nosača filmske i ostale audiovizuelne građe od propadanja i obuhvata niz interventnih tehnika kojima se postiže hemijska i fizička stabilizacija audiovizuelnih materijala;

16) **Restauracija** je proces kojim se nadoknađuje gubitak, oštećenje ili propadanje filmske i ostale audiovizuelne građe, vraćanjem u originalno ili pretpostavljeno stanje;

17) **Digitalizacija** je proces prenošenja filmske i ostale audiovizuelne građe iz analognog u digitalni oblik;

18) **Digitalna restauracija** je verodostojno obnavljanje filmske i druge audiovizuelne građe pomoću tehnika koje uklanjaju i prikrivaju oštećenja i pogoršanja, kao i rekonstruisanje originalnog dela od raspoloživih elemenata koji mogu biti nepotpuni ili se sastoje od različitih verzija;

19) **Digitalni repozitorijum** je kolekcija digitalnih zapisa koji predstavljaju filmsku i ostalu audiovizuelnu građu u digitalnom obliku, bilo da su zapisi nastali digitalizacijom postojeće građe, ili je građa izvorno nastala u digitalnom obliku;

20) **Migracija digitalnih repozitorijuma** kao deo preventivne zaštite je proces kojim se digitalni repozitorijumi periodično obnavljaju i prevode u tehnološki savremenije oblike i nosače;

21) **Filmska i ostala audiovizuelna dobra koja uživaju prethodnu zaštitu** su dobra za koju se pretpostavlja da poseduje kulturne vrednosti u skladu sa zakonom;

22) **Filmska i ostala audiovizuelna dobra pod prethodnom zaštitom** su evidentirana dobra koja uživaju prethodnu zaštitu;

23) **Registar** je javni registar filmskih i ostalih audiovizuelnih kulturnih dobara koji vode audiovizuelni arhivi;

24) **Centralni registar** je javni registar filmskih i ostalih audiovizuelnih kulturnih dobara za teritoriju Republike Srbije;

25) **Jedinstveni informacioni sistem za audiovizuelne arhive** je jedinstveni centralizovani informacioni sistem koji primenjuje jedinstvene standarde

za upravljanje dokumentima i informacijama o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu;

26) **Revizija** je postupak kojim se utvrđuje broj i stanje filmske i ostale audiovizuelne građe, dokumentacije, kao i da li su uslovi čuvanja i mere zaštite odgovarajući.

Član 3.

Termini koji se koriste u ovom zakonu i propisima koji se donose na osnovu njega, a koji imaju rodno značenje, izraženi u gramatičkom muškom rodu, podrazumevaju prirodni ženski i muški pol lica na koje se odnose.

Podaci koji se sakupljaju u obavljanju delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa a koji sadrže podatke o ličnosti čuvaju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz obavezu poštovanja pravila o srazmernosti obrade u odnosu na ciljeve i svrhu obrade podataka.

Opšti interes u oblasti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa

Član 4.

Zaštita i očuvanje filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa je delatnost od opšteg interesa za Republiku Srbiju.

Filmsko i ostalo audiovizuelno nasleđe je deo kulturnog nasleđa koje uživa posebnu zaštitu bez obzira u čijem je vlasništvu, kod koga se nalazi i da li je registrovano ili evidentirano.

Član 5.

Opšti interes u oblasti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa ostvaruje se kroz:

- 1) otkrivanje, prikupljanje, dokumentovanje i činjenje dostupnim filmske i ostale audiovizuelne građe;
- 2) podsticanje deponovanja i čuvanja filmske i ostale audiovizuelne građe kao dela audiovizuelnog nasleđa;
- 3) razvoj delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa uz stručnu obradu i korišćenje u cilju zadovoljavanja kulturnih, naučnih, istraživačkih i obrazovnih potreba pojedinca i društva;
- 4) podsticanje i poboljšanje uslova za inovacije, istraživanja i tehnološki razvoj u oblasti konzervacije i restauracije filmske i ostale audiovizuelne građe;
- 5) podsticanje i podrška unapređenja razumevanja i saradnje ustanova zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa u zemlji i inostranstvu;
- 6) obrazovanje i usavršavanje stručnih kadrova u oblasti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa;
- 7) širenje filmske kulture u okviru programa i programskih celina;
- 8) preduzimanje mera u cilju sprečavanja protivpravnog postupanja sa filmskom i ostalom audiovizuelnom građom.

Obaveza poštovanja autorskog prava i srodnih prava

Član 6.

Delatnost zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, odnosno prikupljanje, katalogizacija, čuvanje, restauriranje, činjenje dostupnim filmske i ostale audiovizuelne građe i druge radnje predviđene ovim zakonom,

sprovode se uz poštovanje prava propisanih zakonom kojim se uređuje zaštita autorskog i srodnih prava.

Određbe ovog zakona ne mogu se tumačiti na način da se njime isključuju ili ograničavaju prava priznata zakonom kojim se uređuje zaštita autorskog i srodnih prava.

Predaja filmske i ostale audiovizuelne građe audiovizuelnim arhivima ne podrazumeva i prenos autorskog ili srodnih prava na predmetima zaštite sadržanim u filmskoj i ostaloj audiovizuelnoj građi.

II. DELATNOST ZAŠTITE I OČUVANJA FILMSKOG I OSTALOG AUDIOVIZUELNOG NASLEĐA

Član 7.

Delatnost zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa (u daljem tekstu: delatnost zaštite) obuhvata:

- 1) otkrivanje, prikupljanje, dokumentovanje i obradu;
- 2) istraživanje i proučavanje;
- 3) vođenje propisane dokumentacije;
- 4) evidentiranje filmskih i ostalih audiovizuelnih dobara pod prethodnom zaštitom;
- 5) vođenje evidencije o filmskim i ostalim audiovizuelnim dobrima pod prethodnom zaštitom;
- 6) vrednovanje i utvrđivanje filmske i ostale audiovizuelne građe za kulturno dobro;
- 7) vođenje registra kulturnih dobara – filmske i ostale audiovizuelne građe;
- 8) čuvanje, održavanje i korišćenje građe;
- 9) utvrđivanje, sprovođenje i praćenje sprovođenja mera zaštite kulturnih dobara – filmske i ostale audiovizuelne građe (u daljem tekstu: kulturno dobro), kao i filmskih i ostalih audiovizuelnih dobara pod prethodnom zaštitom (u daljem tekstu: dobra pod prethodnom zaštitom);
- 10) istraživanje, očuvanje i korišćenje kulturnog nasleđa od posebnog značaja za kulturu i istoriju srpskog naroda koja se nalaze van teritorije Republike Srbije;
- 11) promovisanje kroz prikazivanje, izlaganje, izdavanje publikacija, predavanja, edukativno-prosvetni rad, kao i na druge načine;
- 12) omogućavanje dostupnosti filmske i ostale audiovizuelne građe javnosti, kao i informacije o filmskoj i ostaloj audiovizuelnoj građi;
- 13) digitalizaciju i formiranje digitalnih repozitorijuma;
- 14) kreiranje digitalne dokumentacije, unošenje podataka i rad u jedinstvenom informacionom sistemu za audiovizuelne arhive;
- 15) pružanje stručne pomoći vlasnicima i držaocima kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom;
- 16) reviziju kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom i dostavljanje izveštaja osnivaču audiovizuelnog arhiva;
- 17) pravovremenu migraciju digitalnih repozitorijuma u skladu sa napretkom i razvojem digitalnih tehnologija;

18) obezbeđivanje i unapređenje tehničke opremljenosti, održavanje i konzervaciju filmskih i ostalih audiovizuelnih uređaja koji su se koristili u procesima stvaranja i prikazivanja filmskih i ostalih audiovizuelnih dela na analognim formatima;

19) prikupljanje dokumentacije i podsticanje obuka lica za servisiranje i održavanje filmskih i ostalih audiovizuelnih uređaja i zanata vezanih za njihovo održavanje;

20) utvrđivanje jedinstvene polazne osnove za izradu plana digitalizacije i elektronske obrade filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa;

21) praćenje i učestvovanje u radu međunarodnih asocijacija ustanova zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa;

22) ostale poslove u okviru delatnosti zaštite.

Delatnosti iz stava 1. tač. 4), 5), 6), 7), 9), 14) i 20) ovog člana javni audiovizuelni arhiv obavlja kao poverene poslove.

Delatnost iz stava 1. tač. 1), 2), 8), 11), 12) i 13) ovog člana mogu da obavljaju i specijalne i privatne ustanove zaštite.

Član 8.

Delatnost zaštite obavljaju ustanove zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa (u daljem tekstu: ustanove zaštite) – audiovizuelni arhivi.

Pojedine poslove u okviru delatnosti zaštite mogu da obavljaju i druga pravna i fizička lica koja ispunjavaju uslove u skladu sa ovim zakonom.

Audiovizuelni arhiv u sastavu obavlja poslove iz delatnosti zaštite kao deo i u okviru drugog pravnog lica i preduzetnika, izuzev poslova iz člana 7. stav 1. tač. 6), 7), 9) i 10) ovog zakona koje može da obavlja samo javni audiovizuelni arhiv.

III. USTANOVE ZAŠTITE – AUDIOVIZUELNI ARHIVI

Osnivanje

Član 9.

Audiovizuelni arhivi su ustanove zaštite.

Audiovizuelni arhiv može osnovati Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave i drugo pravno ili fizičko lice.

Audiovizuelni arhiv se može osnovati kao javni, privatni i specijalni.

Javni audiovizuelni arhiv može osnovati Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave.

Privatni audiovizuelni arhiv može osnovati pravno i fizičko lice u skladu sa zakonom.

Osnivanje specijalnog audiovizuelnog arhiva uređuje se posebnim zakonom.

Član 10.

Na osnivanje, upravljanje, rukovođenje, finansiranje, statusne promene, prestanak rada i druga pitanja od značaja za rad audiovizuelnog arhiva primenjuju se odredbe zakona kojima se uređuju oblast kulture, zaštite kulturnog nasleđa i javnih službi, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno.

Uslovi za obavljanje delatnosti zaštite

Član 11.

Audiovizuelni arhiv se može osnovati, početi sa radom i obavljati delatnost zaštite ako su ispunjeni posebni uslovi koji se odnose na:

- 1) objekat i prostorije za rad i smeštaj filmske i ostale audiovizuelne građe;
- 2) odgovarajuću opremu;
- 3) minimalni broj zaposlenih na stručnim poslovima delatnosti zaštite;
- 4) način zaštite, čuvanja i korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe;
- 5) finansiranje rada i obavljanja delatnosti zaštite.

Član 12.

Bliže uslove iz člana 11. ovog zakona propisuje ministar nadležan za poslove u oblasti kulture (u daljem tekstu: ministar) na predlog centralne ustanove zaštite, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove finansija.

Ministarstvo nadležno za poslove u oblasti kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo) rešenjem utvrđuje ispunjenost uslova za osnivanje, početak rada i obavljanja delatnosti zaštite.

Protiv rešenja iz stava 2. ovog člana nije dozvoljena žalba ali se može pokrenuti upravni spor.

Prestanak sa radom

Član 13.

Audiovizuelni arhiv prestaje sa radom ili menja svoj status u skladu sa zakonom.

Osnivač audiovizuelnog arhiva može doneti odluku o prestanku rada ili o statusnoj promeni audiovizuelnog arhiva u skladu sa zakonom uz prethodno pribavljeno obrazloženo mišljenje centralne ustanove zaštite.

U slučaju prestanka rada audiovizuelnog arhiva osnivač je dužan da obezbedi smeštaj i zaštitu filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa i dokumentacije.

Odluka o smeštaju filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa i dokumentacije iz stava 3. ovog člana donosi se po prethodno pribavljenom obrazloženom mišljenju centralne ustanove zaštite.

Evidencija audiovizuelnih arhiva

Član 14.

Evidenciju audiovizuelnih arhiva sa sedištem na teritoriji Republike Srbije vodi Ministarstvo.

Sadržaj i način vođenja Evidencije audiovizuelnih arhiva propisuje ministar.

Nadležni organ autonomne pokrajine, odnosno organ jedinice lokalne samouprave dužan je da dostavi Ministarstvu podatke o audiovizuelnim arhivima koje je osnovala autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave u roku od osam dana od dana osnivanja audiovizuelnog arhiva.

Pravna i fizička lica koja su osnivači audiovizuelnih arhiva, dužna su da dostave podatke za upis u Evidenciju audiovizuelnih arhiva Ministarstvu u roku od osam dana od dana osnivanja audiovizuelnog arhiva.

Član 15.

Ministarstvo najmanje jednom u pet godina proverava da li audiovizuelni arhiv koji je upisan u Evidenciju audiovizuelnih arhiva ispunjava propisane uslove za rad i obavljanje delatnosti zaštite.

Nadležni organ autonomne pokrajine, kao povereni posao, najmanje jednom u pet godina proverava da li audiovizuelni arhiv čiji je osnivač autonomna pokrajina i koji je upisan u Evidenciju audiovizuelnih arhiva ispunjava propisane uslove za rad i obavljanje delatnosti zaštite i o tome izveštava Ministarstvo.

Organi audiovizuelnih arhiva

Član 16.

Organi audiovizuelnih arhiva su: direktor, upravni odbor i nadzorni odbor.

Član 17.

Imenovanje direktora audiovizuelnog arhiva, imenovanje vršioca dužnosti direktora audiovizuelnog arhiva, nadležnosti, prestanak dužnosti i drugo, utvrđuje se na način i po postupku propisanim odredbama zakona kojim se uređuje oblast kulture.

Direktor i vršilac dužnosti direktora audiovizuelnog arhiva može biti lice koje ispunjava uslove utvrđene odredbama zakona kojima se uređuje oblast kulture.

Nadležnost, izbor članova i rad upravnog i nadzornog odbora audiovizuelnog arhiva, kao i prestanak dužnosti članova upravnog i nadzornog odbora, utvrđuje se na način i po postupku propisanim odredbama zakona kojim se uređuje oblast kulture, a za audiovizuelne arhive čija osnivačka prava vrši autonomna pokrajina i u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje nadležnost autonomne pokrajine.

Sastav upravnog odbora i nadzornog odbora audiovizuelnog arhiva treba da obezbedi zastupljenost od najmanje 40% predstavnika manje zastupljenog pola.

Centralna ustanova zaštite Državni audiovizuelni arhiv Srbije Jugoslovenska kinoteka

Član 18.

Državni audiovizuelni arhiv Srbije Jugoslovenska kinoteka, skraćeni naziv Jugoslovenska kinoteka (u daljem tekstu: Jugoslovenska kinoteka) je centralna ustanova zaštite, koja pored poslova navedenih u članu 7. ovog zakona obavlja i sledeće poslove:

- 1) vodi centralni registar kulturnih dobara, kao i registar kulturnih dobara od izuzetnog i velikog značaja u Republici Srbiji, u skladu sa zakonom;
- 2) vodi centralnu evidenciju kulturnih dobara vlasnika i držalaca kulturnih dobara;
- 3) utvrđuje kulturna dobra od velikog značaja;
- 4) predlaže i dostavlja predloge za utvrđivanje kulturnih dobara od izuzetnog značaja koje proglašava Narodna skupština u skladu sa zakonom;
- 5) učestvuje u izradi Programa zaštite i očuvanja kulturnog nasleđa u Republici Srbiji;
- 6) obavlja nadzor nad stručnim radom audiovizuelnih arhiva;
- 7) obavlja nadzor nad sprovođenjem utvrđenih mera zaštite nad kulturnim dobrima i dobrima pod prethodnom zaštitom koja se nalaze kod drugih pravnih i fizičkih lica;

- 8) utvrđuje metodologiju za stručni nadzor;
- 9) donosi stručna uputstva za audiovizuelne arhive u Republici Srbiji;
- 10) organizuje istraživanja filmske i ostale audiovizuelne građe koja je od značaja za istoriju Srbije i srpskog naroda, a nalazi se van teritorije Republike Srbije;
- 11) donosi plan i program stručnog usavršavanja zaposlenih u audiovizuelnim arhivima i obezbeđuje stalnu edukaciju stručnjaka;
- 12) organizuje i realizuje program i način polaganja stručnog ispita u skladu sa pravilnikom koji uređuje način i program polaganja stručnih ispita u delatnosti zaštite;
- 13) organizuje i realizuje postupak sticanja viših stručnih zvanja u delatnosti zaštite u skladu sa pravilnikom koji uređuje način i postupak sticanja viših stručnih zvanja u ovoj delatnosti;
- 14) obezbeđuje uslove za rad komisije za polaganje stručnog ispita i komisije za dodelu viših stručnih zvanja;
- 15) obavlja kulturno-obrazovnu delatnost;
- 16) objavljuje filmsku i ostalu audiovizuelnu građu;
- 17) organizuje izložbe vezane za istoriju i razvoj filmske umetnosti;
- 18) sačinjava plan zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa u vanrednim situacijama;
- 19) učestvuje u izradi i razvoju Jedininstvenog informacionog sistema za audiovizuelne arhive;
- 20) stara se o usklađivanju međunarodnih stručnih standarda u oblasti zaštite;
- 21) izrađuje nominacione dosijee za upis filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa na Uneskovu listu;
- 22) donosi srednjoročni i dugoročni program razvoja delatnosti zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa u Republici Srbiji, u skladu sa zakonom;
- 23) vodi evidencije o filmskoj i ostaloj audiovizuelnoj građi stranog porekla u inostranstvu koja je od značaja za kulturno nasleđe Republike Srbije;
- 24) obavlja stručni nadzor nad radom audiovizuelnih arhiva i stručne poslove ispitivanja navoda iz predstavljanja, koju zainteresovano fizičko i pravno lice podnosi u cilju iniciranja pokretanja postupka inspeksijskog nadzora;
- 25) stara se o ujednačavanju prakse audiovizuelnih arhiva prilikom primene međunarodnih propisa u oblasti zaštite i očuvanja kulturnog nasleđa, u skladu sa zakonom;
- 26) obavlja i druge poslove utvrđene ovim zakonom.

Poslovi iz stava 1. tač. 1) do 14) i 19) do 25) ovog člana obavljaju se kao povereni poslovi.

Audiovizuelni arhiv Filmske novosti

Član 19.

Audiovizuelni arhiv Filmske novosti, skraćeni naziv Filmske novosti (u daljem tekstu: Filmske novosti) je ustanova zaštite u čijoj je nadležnosti zaštita filmske i ostale audiovizuelne građe nastale delatnošću Filmskih novosti, dodeljene Filmskim

novostima na čuvanje, dobijene iz srodnih arhiva putem razmene ili od bilo kog drugog lica na bilo koji drugi način, kao i druge filmske i audiovizuelne građe koja čini arhivski fond Filmskih novosti.

Član 20.

Pored poslova iz člana 7. ovog zakona, Filmske novosti obavljaju i sledeće poslove:

- 1) saraduje sa centralnom ustanovom zaštite na unapređenju oblasti zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa;
- 2) objavljuje i promovise filmsku i ostalu audiovizuelnu građu iz svog arhivskog fonda;
- 3) dopunjuje svoj fond snimanjem filmskih i ostalih audiovizuelnih materijala vezanih za materijalno i nematerijalno kulturno nasleđe od značaja za Republiku Srbiju.

Audiovizuelni arhivi u sastavu javnih medijskih ustanova radio-televizije Srbije i Vojvodine

Član 21.

Javna medijska ustanova „Radio-televizija Srbije” (u daljem tekstu: Radio-televizija Srbije) je republička ustanova javnog medijskog servisa koja pruža medijske usluge u skladu sa Zakonom o javnim medijskim servisima. Radio-televizija Srbije je proizvođač filmske i ostale audiovizuelne građe u čijem sastavu su kao organizacione celine uspostavljeni audiovizuelni arhivi radija i televizije.

Radio-televizija Srbije je u obavezi da čuva, održava i koristi sve emisije nastale u sopstvenoj televizijskoj produkciji i najvažnije emisije u radijskoj produkciji, kao i drugu filmsku i ostalu audiovizuelnu građu koja čini fond filmske i ostale audiovizuelne građe Radio-televizije Srbije, primenjuje mere zaštite, standarde zaštite, digitalnu restauraciju i metodologiju klasifikacije sadržaja svojih arhiva.

Javna medijska ustanova „Radio-televizija Vojvodine” (u daljem tekstu: Radio-televizija Vojvodine) je pokrajinska ustanova javnog medijskog servisa koja pruža medijske usluge u skladu sa Zakonom o javnim medijskim servisima. Radio-televizija Vojvodine je proizvođač filmske i ostale audiovizuelne građe u čijem sastavu su kao organizacione celine uspostavljeni audiovizuelni arhivi radija i televizije.

Radio-televizija Vojvodine je u obavezi da čuva, održava i koristi sve emisije nastale u sopstvenoj televizijskoj produkciji i najvažnije emisije u radijskoj produkciji, kao i drugu filmsku i ostalu audiovizuelnu građu koja čini fond filmske i ostale audiovizuelne građe Radio-televizije Vojvodine, primenjuje mere zaštite, standarde zaštite, digitalnu restauraciju i metodologiju klasifikacije sadržaja svojih arhiva.

Vojnofilmski centar „Zastava film”

Član 22.

Vojnofilmski centar „Zastava film” kao stvaralac filmske i ostale audiovizuelne građe koja nastaje u radu Ministarstva odbrane i Vojske Srbije ili se kod njih nalazi, obavlja delatnost zaštite te građe.

Ministarstvo odbrane dužno je da propiše posebne mere zaštite, bliže uslove i način korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe za potrebe odbrane i Vojske Srbije, u skladu sa ovim zakonom, propisima o odbrani i propisima kojima se uređuje vršenje delatnosti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe za potrebe odbrane i Vojske Srbije.

Na osnivanje, organe arhiva, upravljanje, stručna zvanja zaposlenih, evidentiranje, korišćenje filmske i ostale audiovizuelne građe, kao i na druga pitanja koja su od značaja za vršenje delatnosti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe za potrebe odbrane i Vojske Srbije Vojnofilmskog centra iz stava 1. ovog člana, odredbe ovog zakona primenjuju se ukoliko drugačije nije regulisano propisima kojima je ypeđena odbrana, Vojska Srbije i zaštita tajnosti podataka.

Audiovizuelni savet

Član 23.

Jugoslovenska kinoteka obrazuje Audiovizuelni savet kao stručno savetodavno telo za saradnju audiovizuelnih arhiva u cilju obezbeđivanja stalne stručne podrške od interesa za razvoj i unapređenje delatnosti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe.

Administrativno-tehničku potpora radu Audiovizuelnog saveta pruža Jugoslovenska kinoteka.

Član 24.

Audiovizuelni savet:

- 1) predlaže modele unapređenja i promocije delatnosti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe;
- 2) predlaže stručna uputstva za audiovizuelne arhive u Republici Srbiji;
- 3) razmatra modele i metode uspostavljanja saradnje između audiovizuelnih arhiva i srodnih obrazovnih, strukovnih, naučnih i međunarodnih institucija i organizacija;
- 4) predlaže plan i program stručnog i kontinuiranog usavršavanja stručnjaka u zaštiti filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa;
- 5) razmatra modele podsticanja edukativne uloge audiovizuelnih arhiva i modele promocije delatnosti zaštite;
- 6) razmatra potrebe i mogućnosti unapređenja propisa u oblasti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe.

Član 25.

Članove Audiovizuelnog saveta na period od pet godina bira direktor Jugoslovenske kinoteke.

Audiovizuelni savet sastoji se od pet članova.

Dva člana Audiovizuelnog saveta biraju se iz reda zaposlenih u Jugoslovenskoj kinoteci, dok se preostali članovi biraju iz reda zaposlenih u Filmskim novostima i javnim medijskim ustanovama Radio-televizije Srbije i Radio-televizije Vojvodine.

Sastav Audiovizuelnog saveta treba da obezbedi zastupljenost od najmanje 40% predstavnika manje zastupljenog pola.

Članovi Audiovizuelnog saveta biraju predsednika iz svojih redova većinom glasova.

Audiovizuelni savet može imati i pridružene članove, odnosno lica specijalizovana za pojedine oblasti delatnosti zaštite, kao i formirati privremena radna konsultativna tela za razmatranje specifičnih tehnoloških ili pravnih mišljenja.

Direktor Jugoslovenske kinoteke na predlog Audiovizuelnog saveta bira Pridružene članove iz stava 6. ovog člana, kojih može biti najviše do pet članova godišnje.

Audiovizuelni savet donosi poslovnik o radu.

Biblioteka i izdavanje časopisa

Član 26.

Audiovizuelni arhiv može da izdaje stručni časopis ili stručne publikacije, kao i da ima specijalnu biblioteku.

Jugoslovenska kinoteka ima specijalnu biblioteku čija delatnost obuhvata prikupljanje, obradu, zaštitu, čuvanje i davanje na korišćenje bibliotečko-informacionog materijala koji se odnosi na domaću i stranu stručnu literaturu iz oblasti filmskog stvaralaštva, istorije filma, oblasti društvenih nauka, domaće i strane zbirke izvora koje prate i dopunjuju filmsku i ostalu audiovizuelnu građu, kao i publikacije objavljene na osnovu istraživanja filmske i ostale audiovizuelne građe.

Sredstva za rad audiovizuelnih arhiva

Član 27.

Sredstva za rad audiovizuelnih arhiva obezbeđuje osnivač.

Sredstva za obavljanje delatnosti centralne ustanove zaštite obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije.

Dodatna sredstva mogu biti obezbeđena i:

- 1) prodajom proizvoda i usluga;
- 2) pružanjem stručnih usluga;
- 3) donatorstvom;
- 4) sponzorstvom;
- 5) poklonima;
- 6) na drugi način u skladu sa zakonom.

Način ostvarivanja, kontrole i trošenja prihoda iz stava 3. tač. 1) i 2) ovog člana, uređuju se aktom Ministarstva, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove finansija.

IV. FILMSKO I OSTALO AUDIOVIZUELNO NASLEĐE

Filmsko i ostalo audiovizuelno dobro koja uživa prethodnu zaštitu

Član 28.

Filmsko i ostalo audiovizuelno dobro koje uživa prethodnu zaštitu je dobro za koje se pretpostavlja da poseduje kulturne vrednosti u skladu sa zakonom.

Filmsko i ostalo audiovizuelno dobro iz stava 1. ovog člana predstavlja kulturno nasleđe, i uživa istu zaštitu kao i filmska i ostala audiovizuelna građa koja je utvrđena za kulturno dobro.

Na pitanje zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog dobra koja uživa prethodnu zaštitu primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje kulturno nasleđe.

Filmsko i ostalo audiovizuelno dobra pod prethodnom zaštitom

Član 29.

Filmsko i ostalo audiovizuelno dobro pod prethodnom zaštitom je evidentirano dobro koje uživa prethodnu zaštitu.

Evidencije dobara iz stava 1. ovog člana vode audiovizuelni arhivi i utvrđuju mere zaštite.

Prethodna zaštita filmskog i ostalog audiovizuelnog dobra je trajna.

Na pitanje zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog dobra pod prethodnom zaštitom primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje kulturno nasleđe.

Prestanak prethodne zaštite

Član 30.

Prethodna zaštita prestaje:

- 1) danom donošenja akta o utvrđivanju za kulturno dobro;
- 2) danom utvrđivanja da dobro nema kulturnu vrednost.

Kategorije kulturnih dobara

Član 31.

Kulturna dobra prema kategoriji su:

- 1) kulturno dobro;
- 2) kulturno dobro od velikog značaja;
- 3) kulturno dobro od izuzetnog značaja.

Kulturna dobra iz stava 1. tačka 1) ovog člana se smatraju kulturnim dobrima III kategorije, kulturna dobra od velikog značaja iz stava 1. tačka 2) ovog člana se smatraju kulturnim dobrima II kategorije, kulturna dobra od izuzetnog značaja iz stava 1. tačka 3) ovog člana se smatraju kulturnim dobrima I kategorije.

Kriterijumi za utvrđivanje za kulturno dobro su:

- 1) da svedoči o značajnim događajima i ličnostima koji su obeležili nacionalnu istoriju i kulturu;
- 2) da svedoči o razvoju društva sa stanovišta filmske umetnosti;
- 3) da svedoči o nacionalnom identitetu i kulturi;
- 4) da svedoči o izuzetnom doprinosu filmske umetnosti kreativnom stvaralaštvu u prošlosti kao i savremenom stvaralaštvu;
- 5) da predstavlja originalni zapis ili filmsko delo koje je obeležilo kulturu i istoriju.

Utvrđivanje kulturnog dobra, kulturnog dobra od velikog značaja i kulturnog dobra od izuzetnog značaja uređuje se zakonom kojim se uređuje kulturno nasleđe.

Akt o utvrđivanju za kulturno dobro

Član 32.

Filmska i ostala audiovizuelna građa se utvrđuje za kulturno dobro aktom koji donose javni audiovizuelni arhivi, u skladu sa zakonom.

Filmska i ostala audiovizuelna građa se utvrđuje za kulturno dobro od velikog značaja aktom koji donosi centralna ustanova zaštite, u skladu sa zakonom.

Filmska i ostala audiovizuelna građa se utvrđuje za kulturno dobro od izuzetnog značaja aktom koji donosi Narodna skupština, u skladu sa zakonom.

Filmska i ostala audiovizuelna građa koja se nalazi u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica utvrđuje se za kulturno dobro aktom koji donosi centralna ustanova zaštite.

Na sadržinu akta o utvrđivanju za kulturno dobro primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje kulturno nasleđe.

V. MERE ZAŠTITE

Član 33.

Audiovizuelni arhivi sprovode stručne i tehničke mere zaštite filmskog i ostalog audiovizuelno nasleđa i brinu za njenu sigurnost i očuvanje (u daljem tekstu: mere zaštite).

Mere zaštite su preventivna zaštita, revitalizacija, konzervacija, restauracija, digitalizacija i digitalna restauracija.

Način utvrđivanja i sprovođenja mera zaštite propisuje centralna ustanova zaštite kao povereni posao.

Član 34.

Dokumentacija o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu uživa zaštitu u skladu sa zakonom.

Audiovizuelni arhivi digitalizuju podatke o filmskoj i ostaloj audiovizuelnoj građi u cilju dokumentovanja, korišćenja u okviru informacionog sistema, kao i radi pretraživanja i korišćenja.

Bliži sadržaj i način vođenja dokumentacije iz stava 1. ovog člana propisuje centralna ustanova zaštite kao povereni posao.

Dokumentacija iz stava 1. ovog člana, koja se vodi u svrhu obavljanja delatnosti zaštite, koja sadrži podatke o ličnosti, čuva se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz obavezu poštovanja pravila o srazmernosti obrade u odnosu na ciljeve i svrhu obrade podataka.

Preventivna zaštita

Član 35.

Preventivna zaštita sprovodi se u audiovizuelnim arhivima kao i kod vlasnika i držaoca filmske i ostale audiovizuelne građe.

Revitalizacija, konzervacija i restauracija

Član 36.

Revitalizacija, konzervacija i restauracija filmske i ostale audiovizuelne građe na analognim formatima sprovodi se u laboratorijama i centrima za restauraciju javnih audiovizuelnih arhiva.

Izuzetno, konzervaciju i restauraciju iz stava 1. ovog člana mogu obavljati i lica sa položenim stručnim ispitom i u uslovima koji obezbeđuju primenu mera zaštite, u skladu sa zakonom.

Konzervacija i restauracija kulturnih dobara od velikog značaja i kulturnih dobara od izuzetnog značaja, na analognim formatima, može se obavljati samo u javnom audiovizuelnom arhivu.

Digitalizacija i digitalna restauracija

Član 37.

Digitalizacija i digitalna restauracija sprovodi se u audiovizuelnim arhivima i od strane vlasnika i držaoca filmske i ostale audiovizuelne građe.

Plan zaštite i spasavanja u vanrednim situacijama

Član 38.

Audiovizuelni arhiv je u obavezi da izradi plan zaštite i spasavanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa u vanrednim situacijama koji uključuje posebne mere za kulturna dobra od izuzetnog značaja.

Plan zaštite i spasavanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa u vanrednim situacijama izrađuje se u skladu sa posebnim propisima.

VI. KORIŠĆENJE FILMSKE I OSTALE AUDIOVIZUELNE GRAĐE

Član 39.

Filmska i ostala audiovizuelna građa dostupna je za korišćenje u prostorijama audiovizuelnog arhiva, putem elektronskih sredstava komunikacije ili izvan audiovizuelnih arhiva za potrebe naučnog i stručnog istraživanja, odnosno u naučne i kulturno prosvetne svrhe.

Zahtev za korišćenje filmske i ostale audiovizuelne građe

Član 40.

Zahtev za korišćenje filmske i ostale audiovizuelne građe sadrži sledeće podatke za fizičko lice: lično ime, adresa prebivališta ili boravišta, broj telefona i adresa elektronske pošte, broj lične karte ili putne isprave i svrhu i način korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe, odnosno za pravno lice: poslovno ime, sedište, matični broj, PIB, lično ime ovlašćenog lica i svrhu i način korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe.

Podaci iz stava 1. ovog člana se prikupljaju u svrhu zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe.

O zahtevu za korišćenje filmske i ostale audiovizuelne građe rešenjem odlučuje direktor audiovizuelnog arhiva.

Po žalbama protiv rešenja iz stava 3. ovog člana u drugom stepenu rešava Ministarstvo.

Uslovi i način korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe

Član 41.

Filmska i ostala audiovizuelna građa može se koristiti izvan audiovizuelnih arhiva uz pismenu dozvolu nosioca autorskog i srodnih prava.

Audiovizuelni arhiv obezbeđuje uslove za korišćenje filmske i ostale audiovizuelne građe.

Na korišćenje se daje digitalizovana filmska i ostala audiovizuelna građa.

Na korišćenje će se dati filmska i ostala audiovizuelna građa i na drugim nosačima, ako to zahteva naučni metod rada, uz nadzor stručne osobe u audiovizuelnom arhivu.

Audiovizuelni arhivi nemaju obavezu da istražuju filmsku i ostalu audiovizuelnu građu u ime i za račun korisnika.

O korišćenju kulturnog dobra od izuzetnog značaja za koje ne postoji poznato autorsko i srodno pravo, ili su ta prava istekla, odlučuje centralna ustanova zaštite ili javni audiovizuelni arhiv u kojem je građa deponovana, uz saglasnost centralne ustanove zaštite.

Bliže uslove i način korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe propisuje ministar.

Član 42.

Filmska i ostala audiovizuelna građa se ne može dati na korišćenje: ako je njen stvaralac, vlasnik, davalac ili darodavac prilikom predaje u pismenoj formi postavio ograničenja u pogledu njenog korišćenja; ako je u procesu sređivanja, obrade, konzervacije, restauracije ili digitalizacije; ako se može koristiti samo pod posebnim uslovima; ako bi njenim korišćenjem mogli da budu povređeni interesi države ili prava građana; ako je u oštećenom stanju; ako je u toku priprema za njeno objavljivanje u izdanju audiovizuelnog arhiva i u drugim slučajevima propisanim zakonom.

Filmska i ostala audiovizuelna građa koja nije stručno obrađena ne izdaje se na korišćenje, osim po odobrenju direktora.

Član 43.

Javni audiovizuelni arhiv utvrđuje koji digitalni master, izvorni materijal ili arhivska kopija filmske i ostale audiovizuelne građe utvrđene za kulturno dobro se ne može koristiti van audiovizuelnog arhiva, s tim da se korisnicima omogući dostupnost građe na drugom odgovarajućem nosaču zapisa u skladu sa zakonom.

VII. UVOZ, UNOŠENJE, IZVOZ, IZNOŠENJE I POVRAĆAJ

Član 44.

Uvoz, unošenje, izvoz, iznošenje i povraćaj kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje kulturno nasleđe.

Digitalizovana kulturna dobra i digitalizovana dobra pod prethodnom zaštitom mogu se izneti van teritorije Republike Srbije bez rešenja ministarstva o iznošenju.

VIII. REGISTRI KULTURNIH DOBARA

Član 45.

Audiovizuelni arhivi vode registre kulturnih dobara (u daljem tekstu Registri).

Registri su javni.

Upis u registre vrši se na osnovu akta o utvrđivanju.

Centralna ustanova zaštite vodi Centralni registar kulturnih dobara (u daljem tekstu: Centralni registar).

Audiovizuelni arhivi su dužni da podatke o kulturnim dobrima za koje vode registar dostavljaju centralnoj ustanovi zaštite, u roku od 30 dana od dana upisa u registar.

Sadržinu i način vođenja Centralnog registra i registara propisuje Ministar.

Podaci o ličnosti koje sadrže registri i Centralni registar iz st. 1. i 4. ovog člana čuvaju se i obezbeđuje se njihova dostupnost javnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz obavezu poštovanja pravila o srazmernosti obrade u odnosu na ciljeve i svrhu obrade podataka.

Evidencije filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa

Član 46.

Audiovizuelni arhivi dužni su da vode sledeće evidencije:

- 1) ulazna knjiga prijema;
- 2) inventar kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom po vrsti zapisa i nosača;
- 3) katalog;
- 4) evidenciju dobara pod prethodnom zaštitom;
- 5) inventar zbirki prateće filmske i ostale audiovizuelne građe;
- 6) topografski pokazivač fondova i zbirki prateće filmske i ostale audiovizuelne građe u depou.

Bližu sadržinu i način vođenja evidencija propisuje ministar.

Podaci o ličnosti koje sadrže evidencije iz stava 1. ovog člana čuvaju se i obezbeđuje se njihova dostupnost javnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz obavezu poštovanja pravila o srazmernosti obrade u odnosu na ciljeve i svrhu obrade podataka.

IX. PRAVA I OBAVEZE VLASNIKA I DRŽAOCA KULTURNIH DOBARA I DOBARA POD PRETHODNOM ZAŠTITOM

Član 47.

Vlasnik odnosno držalac dobra koje uživa prethodnu zaštitu, prijavljuje tu građu centralnoj ustanovi zaštite.

Prava vlasnika i držaoca

Član 48.

Vlasnik odnosno držalac kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom ima prava utvrđena zakonom kojim se uređuje kulturno nasleđe.

Obaveze vlasnika i držaoca

Član 49.

Vlasnik odnosno držalac kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom pored obaveza utvrđenih zakonom kojim se uređuje kulturno nasleđe, dužan je i da:

- 1) izvrši digitalizaciju ili obezbedi dostupnost kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom za digitalizaciju;
- 2) obezbedi javnosti dostupnost informacije o kulturnim dobrima i dobrima pod prethodnom zaštitom.

Informacije o kulturnim dobrima iz stava 1. ovog člana koje sadrže podatke o ličnosti čuvaju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz obavezu poštovanja pravila o srazmernosti obrade u odnosu na ciljeve i svrhu obrade podataka.

Član 50.

Vlasnik odnosno držalac ne sme da koristi kulturna dobra i dobra pod prethodnom zaštitom u svrhe koje nisu u skladu s njihovom prirodom, namenom i značajem ili na način koji može dovesti do njihovog oštećenja.

**X. OBAVEZE PREDAJE FILMSKE I OSTALE
AUDIOVIZUELNE GRAĐE CENTRALNOJ USTANOVI
ZAŠTITE I POPUNJAVANJE FONDOVA AUDIOVIZUELNIH
ARHIVA**

Obaveze predaje filmskog dela centralnoj ustanovi zaštite

Član 51.

Producent domaćeg filmskog dela, finansiranog ili sufinansiranog iz budžeta Republike Srbije i namenjenog za javno prikazivanje, bez obzira u kojoj je tehnici filmsko delo snimljeno, dužan je da centralnoj ustanovi zaštite u roku od šest meseci od dana završetka post produkcije odnosno masteringa, preda ili ustupi na kopiranje originalni master ili digitalno identičnu kopiju sa koje je rađen medij za prikazivanje, sa odgovarajućom dokumentacijom i pratećom građom.

Ukoliko je delo iz stava 1. ovog člana snimljeno ili kopirano na filmsku traku, producent je dužan da preda jednu nekorišćenu kopiju i izvorne filmske materijale (originalni negativ slike i negativ tona) sa odgovarajućom dokumentacijom i pratećom građom.

Obavezu iz stava 1. ovog člana ima producent koprodukcionog filmskog dela.

Privredno društvo kao i drugo pravno lice, odnosno preduzetnik, koji uvozi filmsko delo za javno prikazivanje, koje nije enkriptovano ili enkodovano na način da je za njegovo gledanje – prikazivanje neophodan digitalni ključ – sertifikat ili posebna tehnologija koja nije obuhvaćena važećim DCI (DCI) ili IEC-ITU (IEC/ITU) standardima, dužan je da centralnoj ustanovi zaštite, u roku od 30 dana po isteku distribucije filmskog dela, preda ili ustupi na kopiranje filmsko delo u rezoluciji i sa karakteristikama slike i tona u kojima je vršeno prikazivanje, sa odgovarajućom dokumentacijom i pratećom građom.

Član 52.

Ukoliko producent ne ispuni obavezu predviđenu članom 51. ovog zakona ne ispunjava uslove da učestvuje u projektima u kulturi koji se finansiraju i sufinansiraju iz budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine, odnosno jedinica lokalne samouprave, dok ne ispuni svoju zakonsku obavezu.

Centralna ustanova zaštite će obavestiti Filmski centar Srbije o producentu koji nije ispunio obavezu predaje u roku predviđenom članom 51. ovog zakona.

Popunjavanje fondova audiovizuelnih arhiva

Član 53.

Imaoci i držaoci filmske i ostale audiovizuelne građe za koju ne postoji obaveza predaje propisana članom 51. ovog zakona, mogu dobrovoljno deponovati istu centralnoj ustanovi zaštite kao dobrovoljnom depozitnom telu.

Centralna ustanova zaštite će utvrditi koju filmsku i ostalu audiovizuelnu građu iz stava 1. ovog člana će preuzeti.

Član 54.

Audiovizuelni arhivi popunjavaju svoje fondove i putem:

- 1) otkupa;
- 2) razmene;
- 3) poklona;
- 4) legata;

- 5) zaveštanjem;
- 6) izradom novih kopija filmske i ostale audiovizuelne građe;
- 7) na drugi način u skladu sa zakonom.

Međunarodna saradnja

Član 55.

U cilju upotpunjavanja fondova audiovizuelni arhivi mogu međusobno razmenjivati kopije filmske i ostale audiovizuelne građe koje čuvaju, u skladu sa zakonom.

XI. JEDINSTVENI INFORMACIONI SISTEM ZA AUDIOVIZUELNE ARHIVE

Član 56.

Za praćenje stanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa i aktivnosti na njegovoj zaštiti i očuvanju, uspostavlja se jedinstveni informacioni sistem za audiovizuelne arhive u skladu sa zakonom kojim se uređuje kulturno nasleđe.

U cilju efikasnog čuvanja, korišćenja i dostupnosti podataka o kulturnim dobrima i dobrima pod prethodnom zaštitom, audiovizuelni arhivi se povezuju u Jedinstveni informacioni sistem za audiovizuelne arhive.

Osnove za uspostavljanje i funkcionisanje Jedinstvenog informacionog sistema za audiovizuelne arhive:

- 1) standardizovana obrada podataka u elektronskoj formi;
- 2) osposobljenost stručnjaka za elektronski unos podataka;
- 3) informaciono-komunikacione tehnologije neophodne za povezivanje;
- 4) dostupnost osnovnih podataka javnosti.

Podaci o ličnosti koji sadrži jedinstveni informacioni sistem iz stava 1. ovog člana čuvaju se i obezbeđuje se njihova dostupnost javnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz obavezu poštovanja pravila o srazmernosti obrade u odnosu na ciljeve i svrhu obrade podataka.

Član 57.

Svi podaci Jedinstvenog informacionog sistema za audiovizuelne arhive sistema čuvaju se i u centralnoj ustanovi zaštite.

Član 58.

Bliže uslove, način funkcionisanja, povezivanja i vođenja Jedinstvenog informacionog sistema za audiovizuelne arhive propisuje ministar na predlog centralne ustanove zaštite.

XII. REVIZIJA FONDOVA

Član 59.

Audiovizuelni arhiv je dužan da jednom u 20 godina izvrši redovnu reviziju filmske i ostale audiovizuelne građe.

Uslove i način revizije propisuje ministar.

XIII. STRUČNA ZVANJA U DELATNOSTI ZAŠTITE

Uslovi za obavljanje stručnih poslova

Član 60.

Stručne poslove u delatnosti zaštite (u daljem tekstu: stručni poslovi) u audiovizuelnim arhivima obavljaju lica koja imaju odgovarajuće obrazovanje i položen stručni ispit u delatnosti zaštite (u daljem tekstu: stručni ispit).

Stručne poslove mogu obavljati lica sa stečenim osnovnim i višim stručnim zvanjima.

Polaganje stručnog ispita

Član 61.

Stručni ispit polažu lica koja su se stručno osposobila za praktični rad u audiovizuelnim arhivima.

Stručno osposobljavanje za praktični rad u audiovizuelnim arhivima za zaposlene na stručnim poslovima sa visokim i višim obrazovanjem traje godinu dana, a sa srednjim obrazovanjem devet meseci.

Stručno osposobljavanje iz stava 1. ovog člana obavlja se u audiovizuelnim arhivima.

Stručni ispit polaže se u Jugoslovenskoj kinoteci pred Komisijom za polaganje stručnog ispita u delatnosti zaštite koju obrazuje ministar na predlog centralne ustanove zaštite.

Troškove polaganja stručnog ispita snosi audiovizuelni arhiv u kojem je kandidat zaposlen.

Audiovizuelni arhiv u svom finansijskom planu planira sredstva za troškove polaganja stručnog ispita zaposlenih iz stava 1. ovog člana.

Plan i program stručnog osposobljavanja zaposlenih u audiovizuelnim arhivima, program stručnog ispita i način njegovog polaganja propisuje ministar.

Zaposlenom iz stava 1. ovog člana koji u roku od tri godine od sticanja uslova za polaganje stručnog ispita ne položi stručni ispit prestaje radni odnos u audiovizuelnom arhivu danom isteka tog roka.

Posao iz stava 4. ovog člana Jugoslovenska kinoteka obavlja kao poveren.

Osnovna stručna zvanja

Član 62.

Polaganjem stručnog ispita stiču se osnovna stručna zvanja: filmski arhivski pomoćnik, reparator audiovizuelne građe, filmski arhivista i restaurator slike i tona u procesu digitalizacije.

Poslove filmskog arhivskog pomoćnika može da obavlja lice sa stečenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju ili lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama prvog stepena u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, odnosno sa stečenim prvim stepenom visokog obrazovanja ili stečenim višim obrazovanjem, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom.

Poslove reparatora audiovizuelne građe može da obavlja lice sa stečenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju i položenim stručnim ispitom.

Poslove filmskog arhiviste može da obavlja lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u

trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom.

Poslove restauratora slike i tona u procesu digitalizacije može da obavlja lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama prvog stepena u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, odnosno sa stečenim prvim stepenom visokog obrazovanja ili stečenim višim obrazovanjem, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine ili lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom.

Viša stručna zvanja

Član 63.

Viša stručna zvanja na stručnim poslovima su: viši filmski arhivski pomoćnik, viši reparator audiovizuelne građe, viši filmski arhivista, viši restaurator slike i tona u procesu digitalizacije, filmski arhivista savetnik i restaurator slike i tona u procesu digitalizacije savetnik.

Viša stručna zvanja se stiču dodelom.

Organizaciju rada komisije za dodelu viših stručnih zvanja obavlja centralna ustanova zaštite kao povereni posao.

Ministar obrazuje Komisiju za dodelu viših stručnih zvanja u delatnosti zaštite na predlog centralne ustanove zaštite.

Bliže uslove i način sticanja viših stručnih zvanja propisuje ministar.

Usavršavanje zaposlenih u audiovizuelnim arhivima

Član 64.

Audiovizuelni arhiv je obavezan da se stara o stalnom stručnom usavršavanju zaposlenih, da prati razvoj teorije i prakse vezane za filmsku i ostalu audiovizuelnu arhivistiku, kao i razvoj tehnoloških inovacija i digitalnih tehnologija radi usavršavanja i ujednačavanja organizacije i metoda rada.

XIV. STRUČNI NADZOR

Član 65.

Nadzor nad stručnim radom audiovizuelnih arhiva, osim nad stručnim radom Vojnofilmskog centra „Zastava film”, vrši centralna ustanova zaštite.

Član 66.

Centralna ustanova zaštite obavlja stručni nadzor nad istraživanjem, prikupljanjem, evidentiranjem, obradom, čuvanjem i zaštitom kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom i nalaže preduzimanje mera za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

Član 67.

Poslove stručnog nadzora iz člana 66. ovog zakona vrši filmski arhivista savetnik i restaurator slike i tona u procesu digitalizacije savetnik (u daljem tekstu: ovlašćeno lice).

Ovlašćeno lice iz stava 1. ovog člana:

1) sačinjava zapisnik o izvršenom stručnom nadzoru koji obavezno sadrži: utvrđeno stanje, naložene mere i rok za njihovo sprovođenje;

2) konstatuje da se na zapisnik može u roku od tri dana od dana dostavljanja zapisnika staviti primedba;

3) razmatra dostavljene primedbe na zapisnik i o tome obaveštava podnosioca primedbi;

4) vrši kontrolu izvršenja naloženih mera.

Rok za postupanje po naloženim merama može se, u opravdanim slučajevima, produžiti najduže za polovinu roka koji je naložen za postupanje.

U slučaju nepostupanja u roku za otklanjanje nepravilnosti ovlašćeno lice obaveštava inspekciju Ministarstva.

U slučaju da ovlašćeno lice utvrdi u postupku stručnog nadzora da je filmska i ostala audiovizuelna građa oštećena ili uništena to konstatuje zapisnikom na osnovu kojeg centralna ustanova zaštite obaveštava inspekciju Ministarstva.

Član 68.

Audiovizuelni arhiv nad kojim se vrši stručni nadzor je dužan da tokom obavljanja poslova stručnog nadzora dostavi potrebne podatke, kao i da omogućiti obavljanje stručnog nadzora.

Član 69.

Centralna ustanova zaštite vrši stručni nadzor na zahtev inspekcije, ispitivanjem navoda iz predstavke, koju zainteresovano fizičko i pravno lice (podnosilac predstavke) podnosi u cilju iniciranja pokretanja postupka inspeksijskog nadzora.

XV. INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 70.

Inspeksijski nadzor u pogledu obavljanja delatnosti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe audiovizuelnih arhiva vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonima kojim se uređuju poslovi iz oblasti kulture i inspeksijski nadzor.

Na teritoriji autonomne pokrajine inspeksijski nadzor vrši nadležni organ autonomne pokrajine, kao povereni posao.

Nadzor nad radom audiovizuelnog arhiva za potrebe odbrane i Vojske Srbije Vojnofilmskog centra „Zastava film” vrši ministarstvo nadležno za poslove odbrane.

Član 71.

Centralna ustanova zaštite ima pravo aktivne legitimacije u pogledu ostvarivanja mera zaštite i korišćenja kulturnih dobara i podnošenja zahteva za pokretanje krivičnog postupka.

XVI. KAZNE NE ODREDBE

Član 72.

Novčanom kaznom u iznosu od 50.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice:

1) ako obavlja delatnosti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe bez rešenja kojim se utvrđuje ispunjenost uslova za osnivanje, početak rada i obavljanja delatnosti zaštite, u skladu sa članom 12. ovog zakona;

2) ako ne dostavi podatke za upis u Evidenciju audiovizuelnih arhiva Ministarstvu, u skladu sa članom 14. stav 4. ovog zakona;

3) ako ne sprovodi stručne i tehničke mere zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe, u skladu sa članom 33. ovog zakona;

4) ako ne izradi plan zaštite i spasavanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa u vanrednim situacijama, u skladu sa članom 38. ovog zakona;

5) ako ne vodi registre kulturnih dobara, u skladu sa članom 45. ovog zakona;

6) ako ne vodi evidencije, u skladu sa članom 46. ovog zakona;

7) ako ne izvršava obaveze koje se odnose na kulturna dobra i dobra pod prethodnom zaštitom iz člana 49. ovog zakona;

8) ako koristi kulturna dobra i dobra pod prethodnom zaštitom u svrhe koje nisu u skladu s njihovom prirodom, namenom i značajem ili na način koji može dovesti do njihovog oštećenja, prema odredbama člana 50. ovog zakona;

9) ako ne izvrši obavezu predaje ili ustupanja na kopiranje filmskog dela centralnoj ustanovi zaštite, u skladu sa članom 51. ovog zakona;

10) ako ne izvrši reviziju filmske i ostale audiovizuelne građe, u skladu sa članom 59. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 5.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj iz stava 1. ovog člana odgovorno lice u pravnom licu.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 7), 8) i 9) ovog člana, novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 500.000 dinara kazniće se preduzetnik.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 2), 7), 8) i 9) ovog člana, novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 150.000 dinara kazniće se fizičko lice.

XVII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 73.

Audiovizuelni arhivi koji su osnovani do dana stupanja na snagu ovog zakona dužni su da svoju organizaciju i rad usklade sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Jugoslovenska kinoteka promeniće naziv u Državni audiovizuelni arhiv Srbije Jugoslovenska kinoteka u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Republička ustanova Filmske novosti promeniće naziv u Audiovizuelni arhiv Filmske novosti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 74.

Jugoslovenska kinoteka će obrazovati Audiovizuelni savet u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 75.

Podzakonski propisi za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 76.

Za filmsko delo koje je finansirano ili sufinansirano iz budžeta Republike Srbije i namenjeno za javno prikazivanje, a nastalo pre stupanja na snagu ovog zakona, lice iz člana 51. st. 1. i 3. ovog zakona, predaje ili ustupa na kopiranje originalni master ili digitalno identičnu kopiju sa koje je rađen medij za prikazivanje, sa odgovarajućom dokumentacijom i pratećom građom centralnoj ustanovi zaštite u roku od godinu dana od dana početka primene ovog zakona.

Član 77.

Zaposleni koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavlja poslove na zaštiti filmske i ostale audiovizuelne građe za koje nema odgovarajuće obrazovanje ili položen stručni ispit, može nastaviti sa obavljanjem tih poslova pod uslovom da u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona stekne odgovarajuće obrazovanje, odnosno položi stručni ispit.

Član 78.

Audiovizuelni arhivi koji nisu inventarisali filmsku i ostalu audiovizuelnu građu, oformili inventarne knjige i dokumentaciju dužni su da obave navedene poslove u roku od godinu dana od dana početka primene ovog zakona.

Član 79.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o kulturnim dobrima („Službeni glasnik RS”, br. 71/94, 52/11 – dr. zakoni, 99/11 – dr. zakon, 6/20 – dr. zakon i 35/21 – dr. zakon), i to čl. 66–74. u delu koji se odnosi na rad kinoteke, čl. 78, 84, 86–95. u delu koji se odnosi na rad kinoteke, član 111. u delu koji se odnosi na rad kinoteke i član 120. u delu koji se odnosi na rad kinoteke.

Danom početka primene ovog zakona prestaje da važi odredba člana 12. Zakona o kinematografiji („Službeni glasnik RS”, br. 99/11, 2/12 – ispravka i 46/14 – US).

Član 80.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjivaće se istekom godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov za donošenje zakona

Ustavni osnov za donošenje Zakona o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu sadržan je u odredbama člana 97. tačka 10. Ustava Republike Srbije, kojim je propisano da Republika Srbija, pored ostalog, uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti kulture i zaštite kulturnih dobara.

II. Razlozi za donošenje zakona

Republika Srbija do sada nije imala zakon kojim je sveobuhvatno uređena zaštita i očuvanje filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa, kao izuzetno važnog segmenta kulturnog nasleđa i organizacija i funkcionisanje delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa. Zakonom o kulturnim dobrima kao osnovnim izvorom prava za ovu materiju, uređuje se zaštita svih vrsta kulturnih dobara (spomenici kulture, prostorne kulturno-istorijske celine, arheološka nalazišta i znamenita mesta – nepokretna kulturna dobra; umetničko-istorijska dela, arhivska građa, filmska građa i stara i retka knjiga – pokretna kulturna dobra) što ovaj zakon čini nepreglednim i obimnim a istovremeno nedovoljno preciznim, posmatrano sa stanovišta onih koji se staraju o zaštiti određene vrste kulturnog dobra.

Imajući u vidu potrebu sistemskog uređenja svake pojedinačne oblasti zaštite kulturnih dobara shodno svojim specifičnostima, Zakon o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu je uslov sistemskog pristupa i uređenja oblasti zaštite pokretnih kulturnih dobara – filmske i ostale audiovizuelne građe na sveobuhvatan i svrsishodan način.

Iz ovih razloga predlaže se donošenje propisa kojim bi se uredio sistem zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe, kao vrste pokretnih kulturnih dobara i dokumentacije o filmskoj i ostaloj audiovizuelnoj građi, uslovi i način obavljanja delatnosti audiovizuelnih arhiva i njihova struktura, korišćenje filmske i ostale audiovizuelne građe, organizacija, nadležnost, delatnost audiovizuelnih arhiva u Republici Srbiji i druga pitanja od značaja za obavljanje delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

Na taj način bi se stvorio okvir da Republika Srbija sveobuhvatno uredi delatnost audiovizuelnih arhiva i zaštitu filmske i ostale audiovizuelne građe kao pokretnih kulturnih dobara.

Ukoliko imamo u vidu značaj filmske i ostale audiovizuelne građe, ne samo za istoriju, nauku i kulturu već i za zadovoljavanje potreba građana, neophodno je hitno uređivanje ove materije u cilju sistemskog uređenja i očuvanja filmske i ostale audiovizuelne građe građe.

Zakon o kulturnim dobrima je usvojen 1994. godine i osim terminološke zastarelosti, odredbe ovog zakona ne uređuju veoma važna pitanja detaljno obrađena Zakonom o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu, koja se odnose na: specijalne i privatne ustanove zaštite, odnosno specijalne i privatne audiovizuelne arhive; stručna arhivska zvanja u oblasti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe i brojna druga pitanja. Ukoliko imamo u vidu značaj filmske i ostale audiovizuelne građe, kako za istoriju, nauku i kulturu, neophodno je hitno uređivanje ove materije u cilju očuvanja ovog kulturnog dobra.

- Problemi koje zakon treba da reši

Audiovizuelni arhivi u Republici Srbiji zbog problema u vezi sa nedovoljnim finansiranjem nisu u mogućnosti da na odgovarajući način obavljaju svoju redovnu

delatnost, a pri tom je i broj zaposlenih u njima, uprkos povećanju obima poslova usled donošenja brojnih novih zakona iz različitih povezanih oblasti konstantno smanjivan pa su dovedeni na ivicu izdrživosti. Nedostatak prostora za smeštaj kulturnih dobara je među vodećim problemima koji direktno utiče na sistem zaštite.

Osim toga, sadašnji zakonski okvir je delimično zastareo i ne uređuje brojna pitanja koja su od značaja za rad ustanova i primenu dobre prakse iz sveta na koju treba da se ugledamo.

Zakonsko uređivanje obaveza imalaca i držalaca kulturnih dobara, evidenciju kulturnih dobara naše provincije, na teritoriji Srbije i van njene teritorije, pitanja prava i obaveza audiovizuelnih arhiva, njihova delatnost, vođenje dokumentacije, kategorisanje i utvrđivanje kulturnih dobara, uređivanje dobara pod prethodnom zaštitom, utvrđivanje jedinstvenih mera zaštite, nadzor nad primenom zakona i inspekcijski nadzor, i brojna druga pitanja su važna radi stvaranja jedinstvenog sistema za očuvanje i zaštitu filmske i ostale audiovizuelne građe Srbije.

- Ciljevi koji se donošenjem zakona postižu

1. Stvaranje zakonskog okvira koji će obezbediti potpunu zaštitu i očuvanje filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, bez obzira na oblik u kojem nastaje i gde se nalazi jedan je od osnovnih ciljeva koji će se postići donošenjem ovog zakona. Uređivanje ove materije zakonom će uticati i na razvoj svesti o važnosti očuvanja ove građe za buduće generacije, odnosno svesti da se filmsko i ostalo audiovizuelno nasleđe kao deo kulturnog nasleđa mora zaštititi od propadanja i uništenja jer ova građa predstavlja svojevrsno materijalno svedočanstvo o filmu i filmskoj umetnosti, postojanju, istorijski kontekst države i društva, iz čega proizilazi i značaj koji ova vrsta kulturnog nasleđa ima za nauku i kulturu.

2. Razvoj svesti o važnosti očuvanja zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa kao pokretnih kulturnih dobara i naše baštine za buduće generacije.

3. Uređivanje dostupnosti, uslova i načina korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe.

4. Pобољшanje uslova za rad audiovizuelnih arhiva kako bi mogli da preuzimaju filmsku i ostalu audiovizuelnu građu, stručno je srede i arhivistički obrade, primene odgovarajuće mere zaštite, odnosno da je digitalizuju, oštećenu građu restauriraju, odnosno kako bi mogli da obavljaju svoju delatnost, što će garantovati njeno „preživljavanje” kroz vreme, odnosno očuvanje podataka koje ona sadrži.

5. Jasno definisanje obaveza osnivača audiovizuelnih arhiva.

6. Regulisanje Jugoslovenske kinoteke kao centralne ustanove zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

7. Uređivanje stručnih zvanja u struci zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

8. Pooštavanje kaznene politike koje će doprineti zaštiti i očuvanju filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

- Razmatrane mogućnosti da se problem reši i bez donošenja propisa

U toku analize razmatrano je nekoliko relevantnih mogućnosti:

1) status quo - nedonošenje Zakona o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu, odnosno nemenjanje važećeg Zakona o kulturnim dobrima,

2) izmene odnosno dopune Zakona o kulturnim dobrima kojim bi se izvršila korekcija dela uočenih problema ili

3) donošenje novog zakona koji bi u potpunosti regulisao ovu oblast.

Prva opcija nije održiva iz razloga što više nije moguće postojećim pravnim okvirom obezbediti potpunu zaštitu i očuvanje filmske i ostale audiovizuelne građe.

Druga opcija bi podrazumevala izmene i dopune Zakona o kulturnim dobrima u pogledu niza pitanja koje taj zakon nedovoljno ili u većini slučajeva uopšte ne reguliše. Ovo ne bi bilo dobro rešenje imajući u vidu obim potrebnih izmena, odnosno dopuna, kao i činjenicu da Zakon o kulturnim dobrima ne uređuje samo zaštitu filmske i ostale audiovizuelne građe nego i zaštitu drugih vrsta kulturnih dobara, te je iz navedenih razloga celishodnije donošenje novog zakona koji bi u potpunosti regulisao oblast zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa i organizaciju i funkcionisanje delatnosti zaštite.

- Zašto je donošenje zakona najbolji način za rešavanje problema

Donošenje zakona je neophodno i jedino moguće rešenje za sveobuhvatno regulisanje sistema zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa i organizaciju i funkcionisanje delatnosti zaštite ove vrste građe ako imamo u vidu da se ne mogu na drugi način rešiti aktuelni problemi sa kojima se svakodnevno suočavaju audiovizuelni arhivi u obavljanju delatnosti.

Unapređenje okvira delovanja audiovizuelnih arhiva, približavanje dokazanoj praksi uvođenjem standarda i jasnih uslova koji se odnose na osnivanje, čuvanje, proučavanje, dokumentovanje, zaštitu i prezentovanje filmske i ostale audiovizuelne građe nedovodsmisleno uspostavlja temelj sistemskog uređenja delatnosti audiovizuelnih arhiva u okviru uređenja zaštite kulturnog nasleđa Srbije.

Imajući u vidu značaj filmske i ostale audiovizuelne građe i njene specifičnosti u odnosu na druge vrste kulturnih dobara, neophodno je sva pitanja u vezi njenog nastanka, čuvanja i zaštite urediti posebnim zakonom, kojim će istovremeno biti regulisana i prava i obaveze svih vlasnika i držalaca filmske i ostale audiovizuelne građe, kao i ustanova kojima je osnovna delatnost njena zaštita.

III. Osnovni pravni instituti i pojedinačna rešenja

I. UVODNIM ODREDBAMA (čl. 1–6) definisani su: predmet zakona, termini i definicije, opšti interes u oblasti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, obaveza poštovanja autorskog prava i srodnih prava u delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

Ovim zakonom se uređuje obavljanje, struktura i organizacija delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa, kao i način zaštite, čuvanja, obrade i korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe i druga pitanja od značaja za delatnost zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa, u skladu sa međunarodnim propisima i standardima (član 1).

Članom 2. Predloga zakona o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu (u daljem tekstu: Predlog zakona) su za potrebe ovog zakona, utvrđeni termini, odnosno njihovo značenje u ovom zakonu.

Članom 3. Predloga zakona je predviđeno da termini koji se koriste u ovom zakonu i propisima koji se donose na osnovu njega, a koji imaju rodno značenje, izraženi u gramatičkom muškom rodu, podrazumevaju prirodni ženski i muški pol lica na koje se odnose.

Podaci koji se sakupljaju u obavljanju delatnosti zaštite i očuvanja filmske i ostale audiovizuelne građe a koji sadrže podatke o ličnosti čuvaju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz obavezu poštovanja pravila o srazmernosti obrade u odnosu na ciljeve i svrhu obrade podataka.

U članu 4. Predloga zakona je utvrđeno da je zaštita i očuvanje filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa delatnost od opšteg interesa za Republiku Srbiju. Filmsko i ostalo audiovizuelno nasleđe kao deo kulturnog nasleđa, uživa posebnu

zaštitu bez obzira u čijem je vlasništvu, kod koga se nalazi i da li je registrovano ili evidentirano.

U članu 5. je predviđeno kroz koje aktivnosti se ostvaruje opšti interes u oblasti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

Članom 6. se propisuje da se delatnost zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, odnosno prikupljanje, katalogizacija, čuvanje, restauriranje, činjenje dostupnim filmske i ostale audiovizuelne građe i druge radnje predviđene ovim zakonom, sprovode uz poštovanje prava propisanih zakonom kojim se uređuje zaštita autorskog i srodnih prava.

II. DELATNOST ZAŠTITE I OČUVANJA FILMSKOG I OSTALOG AUDIOVIZUELNOG NASLEĐA (čl. 7. i 8) je deo Predloga zakona koji obuhvata odredbe kojima se propisuju delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa. Utvrđeno je koji su poslovi delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa povereni, kao i koje poslove mogu da obavljaju specijalne i privatne ustanove zaštite. Takođe je ovim odredbama propisano koje poslove može da obavlja audiovizuelni arhiv u sastavu, kao deo i u okviru drugog pravnog lica i preduzetnika.

III. USTANOVE ZAŠTITE – AUDIOVIZUELNI ARHIVI (čl. 9-27) je deo Predloga zakona koji sadrži odredbe o osnivanju audiovizuelnih arhiva i njihovim organima, vrstama audiovizuelnih arhiva, uslovima za obavljanje delatnosti zaštite, evidenciji audiovizuelnih arhiva, Centralnoj ustanovi zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa – Državni audiovizuelni arhiv Srbije Jugoslovenska kinoteka, Audiovizuelnom arhivu Filmske novosti, audiovizuelnim arhivima radija i televizije, Vojnofilmskom centru, Audiovizuelnom savetu i sredstvima za rad audiovizuelnih arhiva.

Osnivanje i Uslovi za obavljanje delatnosti zaštite (čl. 9-12)

Audiovizuelni arhiv može osnovati Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica lokalne samouprave i drugo pravno ili fizičko lice. Audiovizuelni arhiv se može osnovati kao javni, privatni i specijalni. Javni audiovizuelni arhiv može osnovati Republika Srbija, autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave. Privatni audiovizuelni arhiv može osnovati pravno i fizičko lice. Osnivanje specijalnog audiovizuelnog arhiva reguliše se posebnim zakonom.

Na osnivanje, upravljanje, rukovođenje, finansiranje, statusne promene, prestanak rada i druga pitanja od značaja za rad audiovizuelnog arhiva primenjuju se odredbe zakona kojima se uređuju oblast kulture, kulturnog nasleđa i javnih službi, ako ovim zakonom nije drugačije uređeno. (član 10).

Članom 11. Predloga zakona su precizno definisani neophodni uslovi da bi audiovizuelni arhiv mogao da počne sa radom, koji se odnose na prostor za rad i smeštaj filmske i ostale audiovizuelne građe, objekte i odgovarajuću opremu, minimalni broj zaposlenih na stručnim poslovima i finansiranje rada audiovizuelnih arhiva i redovne delatnosti. Bliže uslove za osnivanje, početak rada i obavljanje delatnosti zaštite audiovizuelnih arhiva iz člana 11. Predloga zakona propisuje ministar nadležan za poslove u oblasti kulture (u daljem tekstu: ministar) na predlog centralne ustanove zaštite, uz prethodno pribavljeno mišljenje ministarstva nadležnog za poslove finansija. Ministarstvo nadležno za poslove u oblasti kulture (u daljem tekstu: Ministarstvo) rešenjem utvrđuje ispunjenost uslova za osnivanje, početak rada i obavljanja delatnosti zaštite, što je propisano članom 12. Predloga zakona.

Prestanak sa radom (član 13)

Članom 13. predviđeno je da audiovizuelni arhiv prestaje sa radom ili menja svoj status u skladu sa zakonom. Osnivač audiovizuelnog arhiva može doneti odluku o prestanku rada ili o statusnoj promeni audiovizuelnog arhiva u skladu sa zakonom

uz prethodno pribavljeno obrazloženo mišljenje Centralne ustanove zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa. Veoma bitno je da je u slučaju prestanka rada audiovizuelnog arhiva osnivač dužan da obezbedi smeštaj i zaštitu filmske i ostale audiovizuelne građe i dokumentacije.

Evidencija audiovizuelnih arhiva (čl. 14. i 15)

Članom 14. propisano je da evidenciju audiovizuelnih arhiva sa sedištem na teritoriji Republike Srbije vodi Ministarstvo, kao i da sadržaj i način vođenja Evidencije audiovizuelnih arhiva propisuje ministar. Nadležni organ autonomne pokrajine, odnosno organ jedinice lokalne samouprave dužan je da dostavi Ministarstvu podatke o audiovizuelnim arhivima koje je osnovala autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave u roku od osam dana od dana osnivanja audiovizuelnog arhiva. Pravna i fizička lica koja su osnivači audiovizuelnih arhiva, dužna su da dostave podatke za upis u Evidenciju audiovizuelnih arhiva Ministarstvu u roku od osam dana od dana osnivanja audiovizuelnog arhiva.

Kada je reč o ažuriranju evidencije, Ministarstvo najmanje jednom u pet godina proverava da li audiovizuelni arhiv koji je upisan u Evidenciju audiovizuelnih arhiva ispunjava propisane uslove za rad i obavljanje delatnosti zaštite. Nadležni organ autonomne pokrajine, kao povereni posao, najmanje jednom u pet godina proverava da li audiovizuelni arhiv čiji je osnivač autonomna pokrajina i koji je upisan u Evidenciju audiovizuelnih arhiva ispunjava propisane uslove za rad i obavljanje delatnosti zaštite i o tome izveštava Ministarstvo.

Organi audiovizuelnih arhiva (čl. 16. i 17)

Organi arhiva kao ustanova kulture određeni su Zakonom o kulturi: direktor, Upravni odbor i Nadzorni odbor pa ih shodno tome predviđa i ovaj zakon i upućuje da se imenovanje direktora audiovizuelnog arhiva, imenovanje vršioca dužnosti direktora audiovizuelnog arhiva, nadležnosti, prestanak dužnosti i drugo, utvrđuje na način i po postupku propisanim odredbama zakona kojim se uređuje oblast kulture.

Centralna ustanova zaštite (član 18)

Državni audiovizuelni arhiv Srbije Jugoslovenska kinoteka, skraćeni naziv Jugoslovenska kinoteka (u daljem tekstu: Jugoslovenska kinoteka) je Centralna ustanova zaštite, koja pored poslova delatnosti zaštite i očuvanja filmske i ostale audiovizuelne građe (navedenih u članu 7) obavlja i poslove koji su detaljno propisani ovim članom. Članom 18. je takođe precizirano koji od nabrojanih poslova se obavljaju kao povereni.

Audiovizuelni arhiv Filmske novosti (čl. 19. i 20)

Audiovizuelni arhiv Filmske novosti, skraćeni naziv Filmske novosti (u daljem tekstu: Filmske novosti) je ustanova zaštite i očuvanja filmske i ostale audiovizuelne građe u čijoj je nadležnosti zaštita filmske i ostale audiovizuelne građe nastale delatnošću Filmskih novosti, dodeljene Filmskim novostima na čuvanje, dobijene iz srodnih arhiva putem razmene ili od bilo kog drugog lica na bilo koji drugi način, kao i druge filmske i audiovizuelne građe koja čini arhivski fond Filmskih novosti. Pored poslova poslova delatnosti zaštite i očuvanja filmske i ostale audiovizuelne građe (navedenih u članu 7. Predloga zakona) obavlja i poslove koji su detaljno propisani članom 20. Predloga zakona.

Audiovizuelni arhivi u sastavu javnih medijskih ustanova radio-televizije Srbije i Vojvodine (čl. 21)

Javna medijska ustanova „Radio-televizija Srbije” je republička ustanova javnog medijskog servisa koja pruža medijske usluge u skladu sa Zakonom o javnim medijskim servisima. Radio-televizija Srbije je proizvođač filmske i ostale audiovizuelne građe u čijem sastavu su kao organizacione celine uspostavljeni audiovizuelni arhivi radija i televizije. Radio-televizija Srbije je u obavezi da čuva, održava i koristi sve emisije nastale u sopstvenoj televizijskoj produkciji i najvažnije emisije u radijskoj produkciji, kao i drugu filmsku i ostalu audiovizuelnu građu koja čini fond filmske i ostale audiovizuelne građe Radio-televizije Srbije, primenjuje mere

zaštite i primenjuje standarde zaštite, digitalnu restauraciju i metodologiju klasifikacije sadržaja svojih arhiva. Javna medijska ustanova „Radio-televizija Vojvodine” je pokrajinska ustanova javnog medijskog servisa koja pruža medijske usluge u skladu sa Zakonom o javnim medijskim servisima. Radio-televizija Vojvodine je proizvođač filmske i ostale audiovizuelne građe u čijem sastavu su kao organizacione celine uspostavljeni audiovizuelni arhivi radija i televizije. Radio-televizija Vojvodine je u obavezi da čuva, održava i koristi sve emisije nastale u sopstvenoj televizijskoj produkciji i najvažnije emisije u radijskoj produkciji, kao i drugu filmsku i ostalu audiovizuelnu građu koja čini fond filmske i ostale audiovizuelne građe Radio-televizije Vojvodine, primenjuje mere zaštite, standarde zaštite, digitalnu restauraciju i metodologiju klasifikacije sadržaja svojih arhiva.

Vojnofilmski centar „Zastava film” (član 22)

Vojnofilmski centar „Zastava film” kao stvaralac filmske i ostale audiovizuelne građe koja nastaje u radu Ministarstva odbrane i Vojske Srbije ili se kod njih nalazi, obavlja delatnost zaštite te građe. Ministarstvo odbrane dužno je da propiše posebne mere zaštite, bliže uslove i način korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe za potrebe odbrane i Vojske Srbije, u skladu sa ovim zakonom, propisima o odbrani i propisima kojima se uređuje vršenje delatnosti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe za potrebe odbrane i Vojske Srbije. Ovim odredbama utvršeno je i da se na osnivanje, organe arhiva, upravljanje, stručna zvanja zaposlenih, evidentiranje, korišćenje filmske i ostale audiovizuelne gpađe, kao i na druga pitanja koja su od značaja za vršenje delatnosti zaštite filmske i ostale audiovizuelne gpađe za potrebe odbrane i Vojske Srbije Vojnofilmskog centra „Zastava film”, odredbe ovog zakona primenjuju se ukoliko drugačije nije regulisano propisima kojima je ypeđena odbrana, Vojska Srbije i zaštita tajnosti podataka.

Audiovizuelni savet (čl. 23-25)

Kao veoma bitnu novinu, Predlog zakona u članu 23. predviđa formiranje Audiovizuelnog saveta, pa je tako navedeno da Jugoslovenska kinoteka obrazuje Audiovizuelni savet kao stručno savetodavno telo za saradnju audiovizuelnih arhiva u cilju obezbeđivanja stalne stručne podrške od interesa za razvoj i unapređenje delatnosti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe. Administrativno-tehničku potporu radu Audiovizuelnog saveta pruža Jugoslovenska kinoteka. U članu 24. su detaljno utvrđeni poslovi Audiovizuelnog saveta, a koji se sastoje u tome da: 1) predlaže modele unapređenja i promocije delatnosti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe; 2) predlaže stručna uputstva za audiovizuelne arhive u Republici Srbiji; 3) razmatra modele i metode uspostavljanja saradnje između audiovizuelnih arhiva i srodnih obrazovnih, strukovnih, naučnih i međunarodnih institucija i organizacija; 4) predlaže plan i program stručnog i kontinuiranog usavršavanja stručnjaka u zaštiti filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa; 5) razmatra modele podsticanja edukativne uloge audiovizuelnih arhiva i modele promocije delatnosti zaštite; 6) razmatra potrebe i mogućnosti unapređenja propisa u oblasti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe. U članu 25. je uređen sastav Audiovizuelnog saveta i izbor i imenovanje njegovih članova.

Biblioteka i izdavanje časopisa (član 26)

Audiovizuelni arhiv može da izdaje stručni časopis ili stručne publikacije, kao i da ima specijalnu biblioteku. Jugoslovenska kinoteka ima specijalnu biblioteku čija delatnost obuhvata prikupljanje, obradu, zaštitu, čuvanje i davanje na korišćenje bibliotečko-informacionog materijala koji se odnosi na domaću i stranu stručnu literaturu iz oblasti filmskog stvaralaštva, istorije filma, oblasti društvenih nauka, domaće i strane zbirke izvora koje prate i dopunjuju filmsku i ostalu audiovizuelnu građu, kao i publikacije objavljene na osnovu istraživanja građe.

Sredstva za rad audiovizuelnih arhiva (član 27)

Sredstva za rad audiovizuelnih arhiva obezbeđuje osnivač. Sredstva za obavljanje delatnosti centralne ustanove zaštite kulturnih dobara obezbeđuju se u

budžetu Republike Srbije. Dodatna sredstva mogu biti obezbeđena i iz sredstava drugih oblika i nivoa finansiranja.

IV. FILMSKO I OSTALO AUDIOVIZUELNO NASLEĐE (čl. 28-32) je deo zakona koji sadrži odredbe o filmskom i ostalom audiovizuelnom dobru koja uživa prethodnu zaštitu; filmskom i ostalom audiovizuelnom dobru pod prethodnom zaštitom; kategorijama kulturnih dobara i utvrđivanju filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa za kulturno dobro.

Filmsko i ostalo audiovizuelno dobro koje uživa prethodnu zaštitu, filmsko i ostalo audiovizuelno dobro pod prethodnom zaštitom i prestanak prethodne zaštite (čl. 28-30)

Filmsko i ostalo audiovizuelno dobra koje uživa prethodnu zaštitu je dobro za koje se pretpostavlja da poseduje kulturne vrednosti u skladu sa zakonom. Filmsko i ostalo audiovizuelno dobro predstavlja kulturno nasleđe, i uživa istu zaštitu kao i filmska i ostala audiovizuelna građa koja je utvrđena za kulturno dobro. Na pitanje zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog dobra koja uživa prethodnu zaštitu primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje kulturno nasleđe.

Momentom evidentiranja, filmska i ostala audiovizuelna dobra predstavljaju dobra pod prethodnom zaštitom i takva zaštita je trajna. Prethodna zaštita prestaje danom donošenja akta o utvrđivanju kulturnog dobra ili danom utvrđivanja da dobro nema kulturnu vrednost.

Kategorije kulturnih dobara (član 31)

Kulturna dobra prema kategoriji su kulturno dobro, kulturno dobro od velikog značaja i kulturno dobro od izuzetnog značaja. Kulturna dobra se smatraju kulturnim dobrima III kategorije, kulturna dobra od velikog značaja se smatraju kulturnim dobrima II kategorije, kulturna dobra od izuzetnog značaja se smatraju kulturnim dobrima I kategorije.

Kriterijumi za utvrđivanje za kulturno dobro su: da svedoči o značajnim događajima i ličnostima koji su obeležili nacionalnu istoriju i kulturu; da svedoči o razvoju društva sa stanovišta filmske umetnosti; da svedoči o nacionalnom identitetu i kulturi; da svedoči o izuzetnom doprinosu filmske umetnosti kreativnom stvaralaštvu u prošlosti kao i savremenom stvaralaštvu; da predstavlja originalni zapis ili filmsko delo koje je obeležilo kulturu i istoriju. Utvrđivanje kulturnog dobra, kulturnog dobra od velikog značaja i kulturnog dobra od izuzetnog značaja uređuje se zakonom kojim se uređuje kulturno nasleđe.

Akt o utvrđivanju filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa za kulturno dobro (član 32)

Filmska i ostala audiovizuelna građa se utvrđuje za kulturno dobro aktom koji donose javni audiovizuelni arhivi, u skladu sa zakonom. Filmska i ostala audiovizuelna građa se utvrđuje za kulturno dobro od velikog značaja aktom koji donosi centralna ustanova zaštite, u skladu sa zakonom. Filmska i ostala audiovizuelna građa se utvrđuje za kulturno dobro od izuzetnog značaja aktom koji donosi Narodna skupština, u skladu sa zakonom. Filmska i ostala audiovizuelna građa koja se nalazi u vlasništvu drugih pravnih i fizičkih lica utvrđuje se za kulturno dobro aktom koji donosi centralna ustanova zaštite. Na sadržinu akta o utvrđivanju za kulturno dobro primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje kulturno nasleđe.

V. MERE ZAŠTITE (čl. 33-38) – Ovaj deo Predloga zakona sadrži odredbe o stručnim i tehničkim merama zaštite koje sprovode audiovizuelni arhivi. U članu 33. Predloga su pomenute mere zaštite: preventivna zaštita, revitalizacija, konzervacija, restauracija, digitalizacija i digitalna restauracija. Način utvrđivanja i sprovođenja mera zaštite propisuje centralna ustanova zaštite kao povereni posao.

Članom 34. je propisano da dokumentacija o filmskoj i ostaloj audiovizuelnoj građi uživa zaštitu u skladu sa zakonom. Audiovizuelni arhivi digitalizuju podatke o filmskoj i ostaloj audiovizuelnoj građi u cilju dokumentovanja, korišćenja u okviru

informacionog sistema, kao i radi pretraživanja i korišćenja. Bliži sadržaj i način vođenja dokumentacije o filmskoj i ostaloj audiovizuelnoj građi propisuje centralna ustanova zaštite kao povereni posao. Dokumentacija koji se vode u svrhu obavljanja delatnosti zaštite, koja sadrži podatke o ličnosti čuva se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz obavezu poštovanja pravila o srazmernosti obrade u odnosu na ciljeve i svrhu obrade podataka.

U čl. 35, 36 i 37. Predloga, detaljnije se opisuju mere zaštite, kao i mesto i način primenjivanja ovih mera.

Članom 38. je propisano da je audiovizuelni arhiv u obavezi da izradi plan zaštite i spasavanja filmske i ostale audiovizuelne građe u vanrednim situacijama koji uključuje posebne mere za kulturna dobra od izuzetnog značaja. Plan zaštite i spasavanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa u vanrednim situacijama izrađuje se u skladu sa posebnim propisima.

VI. KORIŠĆENJE FILMSKOG I OSTALOG AUDIOVIZUELNOG NASLEĐA (čl. 39-43) je deo Predloga zakona koji sadrži odredbe o korišćenju filmske i ostale audiovizuelne građe, uslovima i načinu korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe, zahtevu za korišćenje filmske i ostale audiovizuelne građe. Bliže uslove i način korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe, propisuje ministar.

VII. UVOZ, UNOŠENJE, IZVOZ, IZNOŠENJE I POVRAĆAJ (član 44)

Uvoz, unošenje, izvoz, iznošenje i povraćaj kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom vrši se u skladu sa zakonom kojim se uređuje kulturno nasleđe.

Digitalizovana kulturna dobra i digitalizovana dobra pod prethodnom zaštitom mogu se izneti van teritorije Republike Srbije bez rešenja ministarstva o iznošenju.

VIII. REGISTRI KULTURNIH DOBARA (čl. 45. i 46) je deo zakona o registrima i evidencijama filmske i ostale audiovizuelne građe. Audiovizuelni arhivi vode registre kulturnih dobara (u daljem tekstu Registri). Registri su javni. Upis u registar vrši se na osnovu akta o utvrđivanju. Centralna ustanova zaštite (Jugoslovenska kinoteka) vodi Centralni registar kulturnih dobara (u daljem tekstu Centralni registar). Audiovizuelni arhivi su dužni da podatke o kulturnim dobrima za koje vode registar dostavljaju centralnoj ustanovi zaštite, u roku od 30 dana od dana upisa u registar. Sadržinu i način vođenja Centralnog registra i registara propisuje ministar. Audiovizuelni arhivi dužni su da vode sledeće evidencije: ulaznu knjiga prijema; inventar kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom po vrsti zapisa i nosača; katalog; evidenciju dobara pod prethodnom zaštitom; inventar zbirki prateće filmske i ostale audiovizuelne građe; topografski pokazivač fondova i zbirki prateće filmske i ostale audiovizuelne građe u depou. Bližu sadržinu i način vođenja evidencija propisuje Ministar. Podaci o ličnosti koje sadrže navedeni registri i evidencije čuvaju se i obezbeđuje se njihova dostupnost javnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz obavezu poštovanja pravila o srazmernosti obrade u odnosu na ciljeve i svrhu obrade podataka.

IX. PRAVA I OBAVEZE VLASNIKA I DRŽAOCA KULTURNIH DOBARA I DOBARA POD PRETHODNOM ZAŠTITOM (čl. 47-50) u ovom delu Predloga zakona su utvrđena prava i obaveze vlasnika i držaoca filmskih i ostalih audiovizuelnih kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom.

Članom 47. utvrđeno je da vlasnik odnosno držalac dobra koje uživa prethodnu zaštitu, prijavljuje tu građu centralnoj ustanovi zaštite. Vlasnik odnosno držalac kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom ima prava utvrđena zakonom kojim se uređuje kulturno nasleđe, shodno članu 48. Na osnovu člana 49, vlasnik odnosno držalac kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom pored obaveza utvrđenih zakonom kojim se uređuje kulturno nasleđe, dužan je i da izvrši

digitalizaciju ili obezbedi dostupnost kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom za digitalizaciju, kao i da obezbedi javnosti dostupnost informacije o kulturnim dobrima i dobrima pod prethodnom zaštitom. Informacije o kulturnim dobrima koje sadrže podatke o ličnosti čuvaju se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz obavezu poštovanja pravila o srazmernosti obrade u odnosu na ciljeve i svrhu obrade podataka. Članom 50. propisana je da vlasnik, odnosno držalac da ne sme da koristi kulturna dobra i dobra pod prethodnom zaštitom u svrhe koje nisu u skladu s njihovom prirodom, namenom i značajem ili na način koji može dovesti do njihovog oštećenja.

X. OBAVEZE PREDAJE FILMSKE I OSTALE AUDIOVIZUELNE GRAĐE CENTRALNOJ USTANOVI ZAŠTITE I POPUNJAVANJE FONDOVA AUDIOVIZUELNIH ARHIVA (čl. 51-55)

U članu 51. utvrđena je zakonska obaveza producenta i koproducenta koja se sastoji u predaji centralnoj ustanovi zaštite, domaćeg filmskog dela, kao dela koje uživa prethodnu zaštitu, finansiranog ili sufinansiranog iz budžeta Republike Srbije i namenjenog za javno prikazivanje u roku od 6 meseci od dana premijernog prikazivanja, na način kako je to utvrđeno ovim odredbama. Stav 4. predviđa obavezu predaje i za privredno društvo kao i drugo pravno lice, odnosno preduzetnika, koji uvozi filmsko delo za javno prikazivanje, ali koje nije enkriptovano ili enkodovano na način da je za njegovo gledanje – prikazivanje neophodan digitalni ključ – sertifikat i koji je dužan da centralnoj ustanovi zaštite, u roku od 30 dana po isteku distribucije filmskog dela, preda ili ustupi na kopiranje filmsko delo sa odgovarajućom dokumentacijom i pratećom građom.

Član 52. reguliše da ukoliko producent ne ispunji obavezu predaje, ne ispunjava uslove da učestvuje u projektima u kulturi koji se finansiraju i sufinansiraju iz budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine, odnosno jedinica lokalne samouprave, dok ne ispunji svoju zakonsku obavezu. Centralna ustanova zaštite će obavestiti Filmski centar Srbije o producentu koji nije ispunio obavezu predaje u roku predviđenom ovim Predlogom zakona. Član 53. definiše centralnu ustanovu zaštite kao dobrovoljno deponitno telo gde imao i držaoci filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa za koje ne postoji zakonska obaveza predaje, mogu isto dobrovoljno deponovati. U članu 54. audiovizuelni arhivi svoje fondove mogu popunjavati i putem otkupa, razmene, poklona, legata, zaveštanjem, izradom novih kopija filmske i ostale audiovizuelne građe i na drugi način u skladu sa zakonom. Međunarodna razmena i saradnja se definiše članom 55. ovog Predloga zakona.

XI. JEDINSTVENI INFORMACIONI SISTEM ZA AUDIOVIZUELNE ARHIVE (čl. 56-58)

U cilju efikasnog čuvanja, korišćenja i dostupnosti podataka o filmskim i ostalim audiovizuelnim kulturnim dobrima i dobrima pod prethodnom zaštitom, audiovizuelni arhivi se povezuju u Jedinostveni informacioni sistem za audiovizuelne arhive. U članu 56. predviđene su i osnove za uspostavljanje i funkcionisanje Jedinostvenog informacionog sistema. Svi podaci Jedinostvenog informacionog sistema čuvaju se u centralnoj ustanovi zaštite. Podaci o ličnosti koji sadrži jedinstveni informacioni sistem čuvaju se i obezbeđuje se njihova dostupnost javnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz obavezu poštovanja pravila o srazmernosti obrade u odnosu na ciljeve i svrhu obrade podataka.

XII. REVIZIJA FONDOVA (član 59)

Audiovizuelni arhiv je dužan da jednom u 20 godina izvrši redovnu reviziju filmske i ostale audiovizuelne građe. Uslove i način revizije propisuje ministar.

XIII. STRUČNA ZVANJA U DELATNOSTI ZAŠTITE (čl. 60-64) Predložene odredbe uređuju uslove za obavljanje stručnih arhivskih poslova, polaganje stručnog ispita i stručna zvanja za obavljanje stručnih arhivskih poslova.

Stručne poslove u delatnosti zaštite (u daljem tekstu: stručni poslovi) u audiovizuelnim arhivima obavljaju lica koja imaju odgovarajuće obrazovanje i položen stručni ispit u delatnosti zaštite (u daljem tekstu: stručni ispit). Stručne poslove mogu obavljati lica sa stečenim osnovnim i višim stručnim zvanjima.

Stručno osposobljavanje za praktični rad u audiovizuelnim arhivima za zaposlene na stručnim poslovima sa visokim i višim obrazovanjem traje godinu dana, a sa srednjim obrazovanjem devet meseci. Stručno osposobljavanje obavlja se u audiovizuelnim arhivima. Stručni ispit polaže se u Jugoslovenskoj kinoteci pred Komisijom za polaganje stručnog ispita u delatnosti zaštite koju obrazuje ministar, na predlog centralne ustanove zaštite. Troškove polaganja stručnog ispita snosi audiovizuelni arhiv u kojem je kandidat zaposlen. Audiovizuelni arhiv u svom finansijskom planu planira sredstva za troškove polaganja stručnog ispita zaposlenih. Plan i program stručnog osposobljavanja zaposlenih u audiovizuelnim arhivima, program stručnog ispita i način njegovog polaganja propisuje ministar. Zaposlenom koji u roku od tri godine od sticanja uslova za polaganje stručnog ispita ne položi stručni ispit prestaje radni odnos u audiovizuelnom arhivu danom isteka tog roka.

Članom 62. su utvrđena osnovna stručna zvanja. Polaganjem stručnog ispita stiču se osnovna stručna zvanja: filmski arhivski pomoćnik, reparator audiovizuelne građe, filmski arhivista i restaurator slike i tona u procesu digitalizacije. Poslove filmskog arhivskog pomoćnika može da obavlja lice sa stečenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju i položenim stručnim ispitom. Poslove reparatora audiovizuelne građe može da obavlja lice sa stečenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju i položenim stručnim ispitom. Poslove filmskog arhiviste može da obavlja lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom. Poslove restauratora slike i tona u procesu digitalizacije može da obavlja lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama prvog stepena u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, odnosno sa stečenim prvim stepenom visokog obrazovanja ili stečenim višim obrazovanjem, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine ili lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom.

Članom 63. definišu se viša stručna zvanja na stručnim poslovima i to: viši filmski arhivski pomoćnik, viši reparator audiovizuelne građe, viši filmski arhivista, viši restaurator slike i tona u procesu digitalizacije, filmski arhivista savetnik i restaurator slike i tona u procesu digitalizacije savetnik. Viša stručna zvanja se stiču dodelom. Organizaciju rada komisije za dodelu viših stručnih zvanja obavlja Jugoslovenska kinoteka kao povereni posao. Ministar obrazuje Komisiju za dodelu viših stručnih zvanja u delatnosti zaštite, na predlog centralne ustanove zaštite. Bliže uslove i način sticanja viših stručnih zvanja propisuje ministar.

Članom 64. je predviđena obaveza stalnog usavršavanja zaposlenih u audiovizuelnim arhivima, te je propisano da je audiovizuelni arhiv obavezan da se stara o stalnom stručnom usavršavanju zaposlenih, da prati razvoj teorije i prakse vezane za filmsku i ostalu audiovizuelnu građu, kao i razvoj tehnioloških inovacija i digitalnih tehnologija radi usavršavanja i ujednačavanja organizacije i metoda rada.

XIV. STRUČNI NADZOR (čl. 65-69) u ovom delu je predviđeno da centralna ustanova zaštite obavlja stručni nadzor, osim nad stručnim radom Vojnofilmskog centra „Zastava film”, nad istraživanjem, prikupljanjem, evidentiranjem, obradom,

čuvanjem i zaštitom kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom i nalaže preduzimanje mera za otklanjanje utvrđenih nedostataka. Poslove stručnog nadzora iz člana 67. ovog predloga zakona vrši filmski arhivista savetnik i restaurator slike i tona u procesu digitalizacije savetnik. U slučaju da ovlašćeno lice koje obavlja stručni nadzor utvrdi u postupku stručnog nadzora da je filmska i ostala audiovizuelna građa oštećena ili uništena to konstatuje zapisnikom na osnovu kojeg centralna ustanova zaštite obaveštava inspekciju Ministarstva.

Audiovizuelni arhiv nad kojim se vrši stručni nadzor je dužan da tokom obavljanja poslova stručnog nadzora dostavi potrebne podatke, kao i da omogući obavljanje stručnog nadzora. Centralna ustanova zaštite vrši stručni nadzor na zahtev inspekcije, ispitivanjem navoda iz predstavke, koju zainteresovano fizičko i pravno lice (podnosilac predstavke) podnosi u cilju iniciranja pokretanja postupka inspeksijskog nadzora

XV. INSPEKCIJSKI NADZOR (čl. 70-71) Odredbom ovih članova Predloga zakona je propisano da inspeksijski nadzor u pogledu obavljanja delatnosti zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa audiovizuelnih arhiva vrši Ministarstvo, u skladu sa zakonima kojim se uređuju poslovi iz oblasti kulture i inspeksijski nadzor. Na teritoriji autonomne pokrajine inspeksijski nadzor vrši nadležni organ autonomne pokrajine, kao povereni posao, a nadzor nad radom audiovizuelnog arhiva za potrebe odbrane i Vojske Srbije Vojnofilmskog centra „Zastava film” vrši ministarstvo nadležno za poslove odbrane. Centralna ustanova zaštite ima pravo aktivne legitimacije u pogledu ostvarivanja mera zaštite i korišćenja kulturnih dobara i podnošenja zahteva za pokretanje krivičnog postupka.

XVI. KAZNENIM ODREDBAMA (čl. 72) predviđene su kazne za prekršaje.

XVII. PRELAZNIM I ZAVRŠNIM ODREDBAMA (čl. 73-80) predviđen je rok od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona da audiovizuelni arhivi usklade svoju organizaciju i rad sa odredbama ovog zakona. Takođe, predviđeno je da će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona promeniti naziv Jugoslovenska kinoteka u Državni audiovizuelni arhiv Srbije Jugoslovenska kinoteka, a Republička ustanova Filmske novosti u Audiovizuelni arhiv Filmske novosti. Jugoslovenska kinoteka će, kako je predviđeno članom 74. obrazovati Audiovizuelni savet u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Članom 75. utvrđeno je da će se podzakonski propisi za sprovođenje ovog zakona doneti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Članom 76. predviđeno je da za filmsko delo koje je finansirano ili sufinansirano iz budžeta Republike Srbije i namenjeno za javno prikazivanje, a nastalo pre stupanja na snagu ovog zakona, lice iz st. 1. i 3. člana 51. zakona, predaje ili ustupa na kopiranje originalni master ili digitalno identičnu kopiju sa koje je rađen medij za prikazivanje, sa odgovarajućom dokumentacijom i pratećom građom centralnoj ustanovi zaštite u roku od godinu dana od dana početka primene ovog zakona. S obzirom na zastarelost ranijih zakonskih propisa koji regulišu predaju filmskog dela centralnoj ustanovi zaštite, usled kojih veliki deo filmskih dela nije predat, ova odredba će pospešiti zakonsku obavezu predaje i popuniti nedostajući fond filmskih kulturnih dobara. Članom 12. Zakona o kinematografiji je propisano da je producent domaćeg kinematografskog dela, namenjenog za javno prikazivanje, bez obzira u kojoj je tehnici snimljen, dužan je da Jugoslovenskoj kinoteci u Beogradu, u prvoj godini prikazivanja kinematografskog dela, preda po jednu nekorišćenu kopiju svakog proizvedenog kinematografskog dela, izvorne filmske materijale (originalni negativ slike i negativ tona) sa odgovarajućom dokumentacijom. Ovu obavezu po pomenutom članu, ima i producent koproducionog kinematografskog dela. Imajući u vidu da ova obaveza producenta i koproducenta podrazumeva predaju izvornih filmskih materijala na filmskoj traci, na kojoj se filmska dela više ne snimaju, većina

filmskih dela se snima digitalno, te samim tim obaveza propisana ovom odredbom nije mogla biti ispunjena. Na osnovu svega navedenog u opštem je interesu da se propiše obaveza predaje ili ustupanja na kopiranje originalnog mastera ili digitalno identične kopije sa koje je rađen medij za prikazivanje, sa odgovarajućom dokumentacijom i pratećom građom. Centralna ustanova zaštite kojoj je osnovna uloga da čuva i štiti filmsko i ostalo audiovizuelno kulturno nasleđe, ispunjavanjem ove obaveze producenata i koproducenata bi obavljala svoju osnovnu delatnost, u opštem interesu. Članom 77. propisano je da zaposleni koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavlja poslove na zaštiti filmske i ostale audiovizuelne građe za koje nema odgovarajuće obrazovanje ili položen stručni ispit, može nastaviti sa obavljanjem tih poslova pod uslovom da u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona stekne odgovarajuće obrazovanje, odnosno položi stručni ispit. Članom 78. utvrđeno je da su audiovizuelni arhivi koji nisu inventarisali filmsku i ostalu audiovizuelnu građu, oformili inventarne knjige i dokumentaciju dužni da obave navedene poslove u roku od godinu dana od dana početka primene ovog zakona. Članom 80. utvrđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjivaće se istekom godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

IV. Procena finansijskih sredstava potrebnih za sprovođenje zakona

Za sprovođenje Zakona o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije za 2022. godinu, jer je ovim zakonom predviđena njegova odložena primena, godinu dana od dana stupanja na snagu.

S obzirom na to da je primena zakona planirana od 2024. godine, budžetska sredstva potrebna za sprovođenje ovog zakona planiraće se u okviru limita rashoda i izdataka, koji se za svakog budžetskog korisnika utvrđuju od strane Ministarstva finansija u procesu pripreme i donošenja zakona o budžetu.

Neophodna su dodatna sredstva za povećanje broja zaposlenih u javnim audiovizuelnim arhivima, kao i za nabavku dodatne opreme i finansiranje pojedinih poslova za čije su izvršenje zakonom utvrđeni rokovi. O ozbiljnosti problema nedostatka kadrova u audiovizuelnim arhivima najbolje svedoči podatak da je u Republici Srbiji na stručnim poslovima zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa trenutno zaposleno samo 31 zaposlenih (8 zaposlenih u Filmskim novostima, 23 zaposlenih u Jugoslovenskoj kinoteci). S obzirom na to da većina audiovizuelnih arhiva u Republici Srbiji zbog problema u vezi sa nedovoljnim finansiranjem nije u mogućnosti da na odgovarajući način obavlja svoju redovnu delatnost, a pri tom je i broj zaposlenih u njima, uprkos povećanju obima poslova usled donošenja brojnih novih zakona iz različitih povezanih oblasti konstantno smanjivan pa su dovedeni na ivicu izdrživosti. Nedostatak prostora za smeštaj kulturnih dobara je među vodećim problemima koji direktno utiče na sistem zaštite.

Dodatna sredstva za sprovođenje ovog zakona u 2024. i narednim godinama kada Zakon počinje da se primenjuje, obezbediće se u budžetu Republike Srbije u skladu sa bilansnim mogućnostima za finansiranje tekućih rashoda i izdataka i ostvarivanje programa javnih audiovizuelnih arhiva po osnovu ovog zakona; dodatna sredstva i povećanje broja zaposlenih u audiovizuelnim arhivima za izvršenje novih obaveza utvrđenih ovim zakonom; obavljanje poslova u okviru napred navedenih novih nadležnosti utvrđenih ovim zakonom i to:

Plate i naknade zaposlenih na godišnjem nivou:

- procena povećanja zaposlenih za Jugoslovensku kinoteku (zarade su uvećane za 10% u odnosu na trenutne)
- bruto 1 - za 12 zaposlenih iznosi 12 060 000,00 dinara
- doprinosi za PIO - 1 326 240,00 dinara
- doprinos za zdravstvo - 621 000,00 dinara

- procena povećanja zaposlenih za Filmske novosti (zarade su uvećane za 10% u odnosu na trenutne)
bruto 1 - za 14 zaposlenih iznosi 14 070 000,00 dinara
doprinosi za PIO - 1 547 280,00 dinara
doprinos za zdravstvo - 724 500,00 dinara

Potrebna sredstva za organizovanje i sprovođenje stručnog ispita

- za troškove polaganja stručnog ispita zaposlenih u audiovizuelnog u dva ispitna roka 513 000,00 dinara bruto na godišnjem nivou

Potrebna dodatna sredstva na projektu digitalizacija u oblasti zaštite i očuvanja kulturnog nasleđa

- oprema za kulturu iznosi 2 000 000,00 dinara

U skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije, dodatna sredstva za povećanje broja zaposlenih, nabavku dodatne opreme i finansiranje novih nadležnosti predviđenih Predlogom zakona osnivač obezbediti isključivo u skladu sa projekcijama i mogućnostima

Pregled potreba za novim radnim mestima u dva postojeća javna audiovizuelna arhiva u Republici Srbiji

Opis posla	Stručna sprema	Broj izvršilaca
Vođenje registara filmske i ostale audiovizuelne građe	Lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom	1 (Filmske novosti)
Vođenje evidencija filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa	Lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom	1 (Filmske novosti) 1 (Jugoslovenska kinoteka)
Obrada i elektronski unos podataka u Jedinstveni informacioni sistem	Lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom	1 (Filmske novosti)
Digitalizovanje podataka o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu	Lice sa stečenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju ili lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama prvog stepena u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, odnosno sa stečenim prvim stepenom visokog obrazovanja	1 (Filmske novosti) 1 (Jugoslovenska kinoteka)

	ili stečenim višim obrazovanjem, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom	
Vođenje Dokumentacije o filmskoj i ostaloj audiovizuelnoj građi i Legatima	Lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom	1 (Filmske novosti) 1 (Jugoslovenska kinoteka)
Revitalizacija	Lice sa stečenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju i položenim stručnim ispitom	1 (Filmske novosti)
Konzervacija	Lice sa stečenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju i položenim stručnim ispitom	1 (Filmske novosti) 1 (Jugoslovenska kinoteka)
Restauracija	Lice sa stečenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju i položenim stručnim ispitom	1 (Filmske novosti) 1 (Jugoslovenska kinoteka)
Procena stanja filmske i ostale audiovizuelne građe i mera zaštite	Lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom	1 (Filmske novosti) 1 (Jugoslovenska kinoteka)
Filmski manipulanti za rad u depou	Lice sa stečenim srednjim obrazovanjem u četvorogodišnjem trajanju i položenim stručnim ispitom	1 (Filmske novosti) 1 (Jugoslovenska kinoteka)
Digitalizacija	Lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama prvog stepena u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, odnosno sa stečenim prvim stepenom visokog obrazovanja ili stečenim višim obrazovanjem, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine ili lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom	1 (Filmske novosti) 1 (Jugoslovenska kinoteka)
Digitalna restauracija	Lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama prvog stepena u obimu od najmanje 180	1 (Filmske novosti) 1 (Jugoslovenska kinoteka)

	ESPB bodova, odnosno sa stečenim prvim stepenom visokog obrazovanja ili stečenim višim obrazovanjem, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine ili lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom	
Formiranje i migracija digitalnih repozitorija	Lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama prvog stepena u obimu od najmanje 180 ESPB bodova, odnosno sa stečenim prvim stepenom visokog obrazovanja ili stečenim višim obrazovanjem, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine ili lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom	1 (Filmske novosti) 1 (Jugoslovenska kinoteka)
Obavljanje poslova novih nadležnosti Jugoslovenske kinoteke kao centralne ustanove zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa	Lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom	1 (Jugoslovenska kinoteka)
Obavljanje poslova tehničke zaštite i zaštite na radu – u radu sa filmskom trakom	Lice sa stečenim visokim obrazovanjem na studijama drugog stepena, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine, po propisu koji je uređivao visoko obrazovanje do 10. septembra 2005. godine i položenim stručnim ispitom	1 (Filmske novosti) 1 (Jugoslovenska kinoteka)

Naglašavamo da je od izuzetne važnosti, a u skladu sa napretkom tehnologija i procesima digitalizacije koji se u ovoj oblasti stalno nadograđuju i usavršavaju, kao i sa novim nadležnostima audiovizuelnih arhiva, potrebno obezbediti sredstva za neophodnu opremu.

ANALIZA EFEKATA ZAKONA

PRILOG 1:

Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

1) Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti?

U oblasti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa prati se nivo i kvalitet uređenosti zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa, kako u pogledu uređenosti elemenata filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa tako i uslova za obavljanje delatnosti zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa, institucionalne izgrađenosti i uređenosti oblasti filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa. Trenutno stanje je takvo da Jugoslovenska kinoteka do sada nije imala mogućnost da prikuplja celokupne informacije iz svih institucija, kao i privatnih lica, koje čuvaju filmsko i ostalo audiovizuelno nasleđe. Ovim predlogom zakona i uvođenjem Jedinstvenog informacionog sistema će se sve ove informacije centralizovati i voditi kroz elektronski centralni registar. Nakon što se ostvare sve pretpostavke za funkcionisanje zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa saglasno ciljevima zbog kojih se uređuje, kao pokazatelji koji bi bili praćeni u kontroli realizacije su: očuvanje celovitog korpusa filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa, proučavanje, tumačenje, vrednovanje i predstavljanje javnosti filmskog i ostalog audiovizuelnog kulturnog nasleđa.

2) Da li se u predmetnoj oblasti sprovodi ili se sprovodio dokument javne politike ili propis? Predstaviti rezultate sprovođenja tog dokumenta javne politike ili propisa i obrazložiti zbog čega dobijeni rezultati nisu u skladu sa planiranim vrednostima.

U predmetnoj oblasti se nije sprovodio dokument javne politike ili propis, stoga nije moguće predstaviti rezultate sprovođenja istih.

3) Koji su važeći propisi i dokumenti javnih politika od značaja za promenu koja se predlaže i u čemu se taj značaj ogleda?

Važeći propis i dokument javnih politika od značaja za promenu koja se predlaže je: Zakon o kulturnom nasleđu. Značaj predložene promene se ogleda u tome što Zakon o kulturnom nasleđu daje pravni osnov za obrazovanje ustanova zaštite – audiovizuelnih arhiva. Odredbama ovog zakona predviđeno je i da se Zakonom o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu u potpunosti uređuje i rad ustanova zaštite – audiovizuelnih arhiva.

4) Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose? Predstaviti uzroke i posledice problema.

Ovaj zakon, kao izvor prava za ovu materiju, treba da obezbedi osnove za detaljno uređenje ove delatnosti kulturnog nasleđa, kao i da obezbedi pravni okvir za obezbeđivanje uslova neophodnih za obavljanje delatnosti zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa i ravnomeran razvoj ovih ustanova.

Donošenje zakona je neophodno i jedino moguće rešenje za sveobuhvatno regulisanje sistema zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, ako imamo u vidu da će se na ovaj način rešiti aktuelni problemi sa kojima se svakodnevno suočavaju ustanove u obavljanju delatnosti.

Značajan deo građe od značaja za istoriju i kulturu zemlje, do sada nije bio prepoznat i proglašen za kulturno dobro. Ovim predlogom zakona, prepoznamo audiovizuelne arhive u sastavu, tako da se samim tim celokupna građa koja se nalazi u ovim ustanovama preko centralne ustanove zaštite stavlja pod zaštitu.

Imajući u vidu potrebu sistemskog uređenja svake pojedinačne oblasti zaštite kulturnih dobara shodno svojim specifičnostima, Zakon o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu je uslov sistemskog pristupa i uređenja oblasti zaštite pokretnih kulturnih dobara – filmske i ostale audiovizuelne građe na sveobuhvatan i svrsishodan način.

Zakonsko uređivanje prava i obaveza vlasnika i držalaca filmske i ostale audiovizuelne građe i filmske i ostale audiovizuelne građe koja uživa prethodnu zaštitu, Jedinstveni informacioni sistem za audiovizuelne arhive, pitanja prava i obaveza ustanova zaštite, njihovu delatnost i očuvanje filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, vođenje evidencija, upis u registar i vođenje registara filmske i ostale audiovizuele građe i evidenciju filmske i ostale audiovizuelne građe koja uživa prethodnu zaštitu, kategorisanje i utvrđivanje kulturnih dobara, uređivanje dobara pod prethodnom zaštitom, korišćenje filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, stručna zvanja u delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, stručni nadzor koji obavlja centralna ustanova zaštite i brojna druga pitanja važna su u cilju stvaranja kompletnog sistema za očuvanje i zaštitu filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa Srbije.

5) Koja promena se predlaže?

1. Stvaranje zakonskog okvira koji će obezbediti potpunu zaštitu i očuvanje filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa na sveobuhvatan način, bez obzira na oblik u kojem nastaje i gde se nalazi, jedan je od osnovnih ciljeva koji će se postići donošenjem ovog zakona. Uređivanje ove materije zakonom će uticati i na razvoj svesti o važnosti očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa za buduće generacije, odnosno svesti da se ovaj deo kulturnog nasleđa moraju zaštititi od uništenja jer predstavlja svojevrsno materijalno svedočanstvo o postojanju, organizaciji, razvoju i funkcionisanju društva i države.

2. Uspostavljanje pravno uređenog i organizovanog sistema zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, njegove identifikacije, proučavanja, vrednovanja, kategorisanja i korišćenja, kao cilja ovog zakona.

3. Uređivanje institucionalnog i pravnog osnova za zaštitu i korišćenje filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

4. Uvođenje jedinstvenog informacionog sistema koji povezuje audiovizuelne arhive u cilju efikasnog čuvanja, korišćenja i dostupnosti podataka o filmskim i ostalim audiovizuelnim kulturnim dobrima i dobrima pod prethodnom zaštitom. Svi podaci jedinstvenog informacionog sistema čuvaće se u centralnoj ustanovi zaštite. Jedinstveni informacioni sistem će se povezati sa agregatorom Ministarstva kulture Republike Srbije. Ovo povezivanje funkcionisaće tako što svi jedinstveni informacioni sistemi (iz svih oblasti kulturnog nasleđa) omogućavaju razmenu podataka i vidljivost podataka na agregatoru metapodataka i digitalnih objekata iz jedinstvenih informacionih sistema ustanova zaštite. Ministarstvo nadležno za poslove kulture nadležno je za rad ovog agregatora. Podaci potrebni za vođenje jedinstvenog informacionog sistema se prikupljaju i obrađuju u svrhu praćenja stanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa i aktivnosti na njegovoj zaštiti i očuvanju. Podaci o ličnosti koje sadrže jedinstveni informacioni sistemi čuvaju se i obezbeđuje se njihova dostupnost javnosti u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, uz obavezu poštovanja pravila o srazmernosti obrade u odnosu na ciljeve i svrhu obrade podataka.

5. Jasno definisanje i ostvarivanje ciljeva zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

6. Utvrđivanje filmske i ostale audiovizuelne građe za kulturno dobro.

7. Uspostavljanje jedinstvenog sistema delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa koje obavljaju za to osnovane ustanove zaštite – audiovizuelni arhivi.

8. Obezbeđivanje podrške naučno-istraživačkim i obrazovnim aktivnostima na zaštiti i očuvanju filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

9. Usklađenost sa obavezujućim propisima EU, koji se odnose na ovu oblast kulturnog nasleđa.

6) Da li je promena zaista neophodna i u kom obimu?

Donošenje zakona je neophodno i jedino moguće rešenje za sveobuhvatno regulisanje sistema zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, kao i postavljanje sistema i organizacije i funkcionisanje delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, ako imamo u vidu da se ne mogu na drugi način rešiti aktuelni problemi sa kojima se svakodnevno suočavaju ustanove u obavljanju delatnosti.

Imajući u vidu značaj filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa i kulturnih dobara u savremenom svetu, neophodno je sva pitanja u vezi nastanka, čuvanja i zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe, kao i druga pitanja u vezi nadležnosti i rada ustanova zaštite i obaveza i prava vlasnika i držaoca, urediti ovim zakonom, kojim će se postaviti pravni osnovi za uređenje zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

7) Na koje ciljne grupe će uticati predložena promena? Utvrditi i predstaviti cilj ne grupe na koje će promena imati neposredan odnosno posredan uticaj.

Predlog zakona će uticati na ustanove zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, na korisnike usluga ustanova zaštite, na specijalizovana pravna i fizička lica koji nisu deo javnog sektora i na vlasnike i držaoce filmske i ostale audiovizuelne građe.

8) Da li postoje važeći dokumenti javnih politika kojima bi se mogla ostvariti željena promena i o kojim dokumentima se radi?

Ne postoje važeći dokumenti.

9) Da li je promenu moguće ostvariti primenom važećih propisa?

Ne.

10) Kvantitativno (numerički, statistički) predstaviti očekivane trendove u predmetnoj oblasti, ukoliko se odustane od intervencije (status quo).

U slučaju nedonošenja zakona, sistem zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa ne bi bio sveobuhvatno regulisan kao i postavljanje sistema i organizacije i funkcionisanje delatnosti zaštite, ako imamo u vidu da se ne mogu na drugi način rešiti aktuelni problemi sa kojima se svakodnevno suočavaju ustanove u obavljanju delatnosti. Na osnovu navedenog, ova opcija nije održiva iz razloga što više nije moguće postojećim pravnim okvirom obezbediti potpunu zaštitu i očuvanje filmske i ostale audiovizuelne građe.

11) Kakvo je iskustvo u ostvarivanju ovakvih promena u poređenju sa iskustvom drugih država, odnosno lokalnih samouprava (ako je reč o javnoj politici ili aktu lokalne samouprave)?

U pravnim sistemima evropskih zemalja (Češka, Francuska,...) postoje modeli uređenja zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, tako da se ovaj predlog zakona uklapa u sličnu ili istu praksu zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

Tu pre svega treba pomenuti sledeće: obaveza predaje građe centralnoj ustanovi zaštite, mogućnost dobrovoljnog deponovanja građe centralnoj ustanovi (što je i predviđeno i evropskim konvencijama u ovoj oblasti), uvezivanje u jedinstveni registar filmske i ostale audiovizuelne građe.

PRILOG 2: Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva

1) Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj).

Stvaranje zakonskog okvira koji će obezbediti potpunu zaštitu i očuvanje filmske i ostale audiovizuelne građe, bez obzira na oblik u kojem nastaje i gde se nalazi jedan je od osnovnih ciljeva koji će se postići donošenjem ovog zakona. Uređivanje ove materije zakonom će uticati i na razvoj svesti o važnosti očuvanja ove građe za buduće generacije, odnosno svesti da se filmska i ostala audiovizuelna građa kao deo kulturnog nasleđa mora zaštititi od propadanja i uništenja jer ova građa predstavlja svojevrsno materijalno svedočanstvo o filmu i filmskoj umetnosti, postojanju, istorijski kontekst države i društva, iz čega proizilazi i značaj koji ova vrsta kulturnog nasleđa ima za nauku i kulturu.

2) Šta se predmetnom promenom želi postići?

(odgovorom na ovo pitanje definišu se posebni ciljevi, čije postizanje treba da dovode do ostvarenja opšteg cilja.

U odnosu na posebne ciljeve, formulišu se mere za njihovo postizanje).

1. Stvaranje zakonskog okvira koji će obezbediti potpunu zaštitu i očuvanje filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa na sveobuhvatan način, bez obzira na oblik u kojem nastaje i gde se nalazi, jedan je od osnovnih ciljeva koji će se postići donošenjem ovog zakona. Uređivanje ove materije zakonom će uticati i na razvoj svesti o važnosti očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa za buduće generacije, odnosno svesti da se ovaj deo kulturnog nasleđa moraju zaštititi od uništenja jer predstavlja svojevrsno materijalno svedočanstvo o postojanju, organizaciji, razvoju i funkcionisanju društva i države.
2. Uspostavljanje pravno uređenog i organizovanog sistema zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, njegove identifikacije, proučavanja, vrednovanja, kategorisanja i korišćenja, kao cilja ovog zakona.
3. Uređivanje institucionalnog i pravnog osnova za zaštitu i korišćenje filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.
4. Jasno definisanje i ostvarivanje ciljeva zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.
5. Utvrđivanje filmske i ostale audiovizuelne građe za kulturno dobro.
6. Uspostavljanje jedinstvenog sistema delatnosti zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa koje obavljaju za to osnovane ustanove zaštite – audiovizuelni arhivi.
7. Obezbeđivanje podrške naučno-istraživačkim i obrazovnim aktivnostima na zaštiti i očuvanju filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.
8. Usklađenost sa obavezujućim propisima EU, koji se odnose na ovu oblast kulturnog nasleđa.

3) Da li su opšti i posebni ciljevi usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika i postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioritetnim ciljevima Vlade?

Da.

4) Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva?

Pokazatelj je uspješnije sprovođenje propisa kojim se uređuje zaštita filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa, kao i dostupnost filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

Zakonsko uređivanje obaveza imalaca i držalaca kulturnih dobara, evidencija kulturnih dobara, pitanja prava i obaveza audiovizuelnih arhiva, njihova delatnost, kategorisanje i utvrđivanje kulturnih dobara, uređivanje dobara pod prethodnom zaštitom, utvrđivanje jedinstvenih mera zaštite su samo neka od značajnih pitanja koja će biti rešena u prvoj godini primene zakona. Kao rezultat toga formiraće se jedinstvena evidencija kulturnih dobara iz ove oblasti kulturnog nasleđa, koja će omogućiti njihovo pretraživanje i dostupnost. Nakon isteka godinu dana od početka primene zakona, odnosno na kraju 2024. godine, rezultati nove pravne regulative ogledaće se u jednom potpuno uređenom sistemu zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnoga nasleđa. Očekuje se da tokom 2025. godine svi audiovizuelni arhivi budu povezani u okviru jedinstvenog informacionog sistema, što će rezultirati boljim pregledom stanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

PRILOG 3:

Ključna pitanja za identifikovanje opcija javnih politika

1) Koje relevantne opcije (alternativne mere, odnosno grupe mera) za ostvarenje cilja su uzete u razmatranje? Da li je razmatrana "status quo" opcija?

U toku analize razmatrano je nekoliko relevantnih mogućnosti:

- 1) status quo - nedonošenje Zakona o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu, odnosno nemenjanje važećeg Zakona o kulturnim dobrima,
- 2) izmene odnosno dopune Zakona o kulturnim dobrima kojim bi se izvršila korekcija dela uočenih problema ili
- 3) donošenje novog zakona koji bi u potpunosti regulisao ovu oblast.

Prva opcija nije održiva iz razloga što više nije moguće postojećim pravnim okvirom obezbediti potpunu zaštitu i očuvanje filmske i ostale audiovizuelne građe.

Druga opcija bi podrazumevala izmene i dopune Zakona o kulturnim dobrima u pogledu niza pitanja koje taj zakon nedovoljno ili u većini slučajeva uopšte ne reguliše. Ovo ne bi bilo dobro rešenje imajući u vidu obim potrebnih izmena, odnosno dopuna, kao i činjenicu da Zakon o kulturnim dobrima ne uređuje samo zaštitu filmske i ostale audiovizuelne građe nego i zaštitu drugih vrsta kulturnih dobara, te je iz navedenih razloga celishodnije donošenje novog zakona koji bi u potpunosti regulisao oblast zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa i organizaciju i funkcionisanje delatnosti zaštite.

2) Da li su, pored regulatornih mera, identifikovane i druge opcije za postizanje željene promene i analizirani njihovi potencijalni efekti?

Na osnovu odredaba Zakona o kulturnom nasleđu, predviđeno je donošenje ovog zakona kao dela sveobuhvatne zaštite kulturnog nasleđa, tako da nije ni bilo mogućnosti za druge opcije.

3) Da li su, pored restriktivnih mera (zabrane, ograničenja, sankcije i slično) ispitane i podsticajne mere za postizanje posebnog cilja?

Podsticajne mere su predviđene Zakonom o kulturnom nasleđu. Predlogom zakona o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu je predviđeno da imao i držaoci filmske i ostale audiovizuelne građe za koju ne postoji obaveza predaje ovim zakonom, mogu dobrovoljno deponovati istu centralnoj ustanovi zaštite kao dobrovoljnom depozitnom telu.

4) Da li su u okviru razmatranih opcija identifikovane institucionalno upravljačke organizacione mere koje je neophodno sprovesti da bi se postigli posebni ciljevi?

Predlogom zakona je predviđeno uspostavljanje Audiovizuelnog saveta ustanova zaštite kulturnog nasleđa – audiovizuelnih arhiva Republike Srbije.

5) Da li se promena može postići kroz sprovođenje informativno-edukativnih mera?

Ne.

6) Da li ciljne grupe i druge zainteresovane strane iz civilnog i privatnog sektora mogu da budu uključene u proces sprovođenja javne politike, odnosno propisa ili se problem može rešiti isključivo intervencijom javnog sektora?

Mogu.

7) Da li postoje raspoloživi, odnosno potencijalni resursi za sprovođenje identifikovanih opcija?

Da.

8) Koja opcija je izabrana za sprovođenje i na osnovu čega je procenjeno da će se tom opcijom postići željena promena i ostvarenje utvrđenih ciljeva?

Opcija je primena regulatorne mere odnosno donošenje Zakona o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu.

Specifičnosti filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa se pre svega ogledaju u posebnom načinu čuvanja, sprovođenja mera zaštite i digitalizacije istog, kao i niz drugih pitanja koja pozitivni zakoni nedovoljno ili u većini slučajeva uopšte ne regulišu, iziskuju posebnu pravnu regulativu. Ovim predlogom zakona se sada regulišu veoma važna pitanja koja nisu regulisana drugim zakonima, a koja se odnose na: specijalne i privatne ustanove zaštite, odnosno specijalne i privatne audiovizuelne arhive; stručna zvanja u oblasti zaštite filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa i brojna druga pitanja. Ukoliko imamo u vidu značaj filmske i ostale audiovizuelne građe, kako za istoriju, nauku i kulturu, neophodno je hitno uređivanje ove materije u cilju očuvanja ovog kulturnog dobra.

PRILOG 4:

Ključna pitanja za analizu finansijskih efekata

1) Kakve će efekte izabrana opcija imati na javne prihode i rashode u srednjem i dugom roku?

U predstojećem periodu neće biti značajnijih efekata na javne prihode i rashode.

2) Da li je finansijske resurse za sprovođenje izabrane opcije potrebno obezbediti u budžetu, ili iz drugih izvora finansiranja i kojih?

Finansijske resurse potrebno je obezbediti iz budžeta Republike Srbije.

Potrebna sredstva se odnose na: dodatan broj zaposlenih, potrebe funkcionisanja Audiovizuelnog saveta, sredstva za organizovanje i sprovođenje stručnog ispita i sredstva za obezbeđivanje dodatne opreme u oblasti digitalizacije odnosno zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa. Što se tiče jedinstvenog informacionog sistema, sa njegovom izradom se započelo u 2022. godini a završetak je planiran pre početka primene zakona, tako da dodatna sredstva nije potrebno planirati sa početkom primene zakona.

3) Kako će sprovođenje izabrane opcije uticati na međunarodne finansijske obaveze?

Neće uticati na međunarodne finansijske obaveze.

4) Koliki su procenjeni troškovi uvođenja promena koji proističu iz sprovođenja izabrane opcije (osnivanje novih institucija, restrukturiranje postojećih institucija i obuka državnih službenika) iskazani u kategorijama kapitalnih troškova, tekućih troškova i zarada?

Za sprovođenje Zakona o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu nije potrebno obezbediti dodatna sredstva u budžetu Republike Srbije za 2023. godinu, jer je ovim zakonom predviđena njegova odložena primena, godinu dana od dana stupanja na snagu, tako da se očekuje da će se sa primenom Zakona početi 2024. godine. U skladu sa tim, u budžetu Republike Srbije za 2024. godinu sredstva će biti planirana prema realnim parametrima u skladu sa raspoloživim sredstvima u budžetu.

5) Da li je moguće finansirati rashode izabrane opcije kroz redistribuciju postojećih sredstava?

Nije relevantno.

6) Kakvi će biti efekti sprovođenja izabrane opcije na rashode drugih institucija?

Nije relevantno.

PRILOG 5:

Ključna pitanja za analizu ekonomskih efekata

1) Koje troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati privredi, pojedinoj grani, odnosno određenoj kategoriji privrednih subjekata?

Predlog zakona neće stvoriti dodatne troškove za privredu iz razloga što producent, odnosno uvoznik, Jugoslovenskoj kinoteci donosi građu na kopiranje, kada ispunjava svoju zakonsku obavezu. Samim tim nema nikakvih troškova.

2) Da li izabrana opcija utiče na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu (uključujući i efekte na konkurentnost cena) i na koji način?

Ne.

3) Da li izabrane opcije utiču na uslove konkurencije i na koji način?

Ne.

4) Da li izabrana opcija utiče na transfer tehnologije i/ili primenu tehničko-tehnoloških, organizacionih i poslovnih inovacija i na koji način?

Ne.

5) Da li izabrana opcija utiče na društveno bogatstvo i njegovu raspodelu i na koji način?

Izabrana opcija utiče na uvećanje društvenog bogatstva očuvanjem filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

6) Kakve će efekte izabrana opcija imati na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), kao i prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca?

Nije relevantno.

PRILOG 6:

Ključna pitanja za analizu efekata na društvo

1) Kolike troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana

opcija prouzrokovati građanima?

Izabrana opcija neće građanima prouzrokovati troškove i koristi (materijalne i nematerijalne).

Kada je reč o polaganju stručnog ispita u Jugoslovenskoj kinoteci, do sada se samo delimično polagao u Jugoslovenskoj kinoteci (pojedini predmeti vezani za filmsku građu), međutim od sada će kompletan ispit biti organizovan u Jugoslovenskoj kinoteci. Stručni ispit polažu lica koja su se stručno osposobila za praktični rad u audiovizuelnim arhivima. Stručno osposobljavanje za praktični rad u audiovizuelnim arhivima za zaposlene na stručnim poslovima sa visokim i višim obrazovanjem traje godinu dana, a sa srednjim obrazovanjem - devet meseci. Ispit je namenjen zaposlenima u audiovizuelnim arhivima koji rade u direktnom kontaktu sa filmskom i ostalom audiovizuelnom građom. Troškove polaganja ispita snose audiovizuelni arhivi u kojima rade ova lica. Planirano je da naknada za polaganje stručnog ispita iznosi 2.000,00 dinara. Svi zaposleni koji rade na poslovima zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe moraju da polože stručni ispit.

Što se tiče dodatnih troškova za vlasnike odnosno držaoce kulturnih dobara i dobara pod prethodnom zaštitom, ova dobra se uglavnom nalaze u audiovizuelnim arhivima. Tu govorimo o materijalima na analognim formatima, koji su zbog komplikovanog načina čuvanja odavno predati ustanovi zaštite u kojoj se već uveliko digitalizuju. Kada je reč o materijalima koji su trenutno kod vlasnika i držalaca, oni su već u digitalnom obliku i samim tim, nema dodatnih troškova

2) Da li će efekti realizacije izabrane opcije štetno uticati na neku specifičnu grupu populacije i da li će to negativno uticati na uspešno sprovođenje te opcije, kao i koje mere treba preduzeti da bi se ovi rizici sveli na minimum?

Nije relevantno.

3) Na koje društvene grupe, a posebno na koje osetljive društvene grupe, bi uticale mere izabrane opcije i kako bi se taj uticaj ogledao (pre svega na siromašne i socijalno isključene pojedince i grupe, kao što su osobe sa invaliditetom, deca, mladi, žene, stariji preko 65 godina, pripadnici romske nacionalne manjine, neobrazovani, nezaposleni, izbegla i interno raseljena lica i stanovništvo ruralnih sredina i druge osetljive društvene grupe)?

Nije relevantno.

4) Da li bi i na koji način izabrana opcija uticala na tržište rada i zapošljavanje, kao i na uslove za rad (npr. promene u stopama zaposlenosti, otpuštanje tehnoloških viškova, ukinuta ili novoformirana radna mesta, postojeća prava i obaveze radnika, potrebe za prekvalifikacijama ili dodatnim obukama koje nameće tržište rada, rodnu ravnopravnost, ranjive grupe i oblike njihovog zapošljavanja i slično)?

Nije relevantno.

5) Da li izabrane opcije omogućavaju ravnopravan tretman, ili dovode do direktne ili indirektno diskriminacije različitih kategorija lica (npr. na osnovu nacionalne pripadnosti, etničkog porekla, jezika, pola, rodnog identiteta, invaliditeta, starosne dobi, seksualne orijentacije, bračnog statusa ili drugih ličnih svojstava)?

Nije relevantno.

6) Da li bi izabrana opcija mogla da utiče na cene roba i usluga i životni

standard stanovništva, na koji način i u kojem obimu?

Nije relevantno.

7) Da li bi se realizacijom izabranih opcija pozitivno uticalo na promenu socijalne situacije u nekom određenom regionu ili okrugu i na koji način?

Nije relevantno.

8) Da li bi se realizacijom izabrane opcije uticalo na promene u finansiranju, kv alitetu ili dostupnosti sistema socijalne zaštite, zdravstvenog sistema ili sistem a obrazovanja, posebno u smislu jednakog pristupa uslugama i pravima za ose tljive grupe i na koji način?

Nije relevantno.

PRILOG 7:

Ključna pitanja za analizu efekata na životnu sredinu

1) Da li izabrana opcija utiče i

u kojem obimu utiče na životnu sredinu, uključujući efekte na kvalitet vode, vazduha i zemljišta, kvalitet hrane, urbanu ekologiju i upravljanje otpadom, sirovine, energetske efikasnost i obnovljive izvore energije?

Predlog zakona ne prouzrokuje nikakav uticaj na životnu sredinu, uključujući vodu, vazduh i obnovljive izvore energije.

2) Da li izabrana opcija utiče na kvalitet i strukturu ekosistema, uključujući i integritet i biodiverzitet ekosistema, kao i floru i faunu?

Predlog zakona ne prouzrokuje nikakav uticaj na kvalitet i strukturu ekosistema, uključujući i integritet i biodiverzitet ekosistema, kao i floru i faunu.

3) Da li izabrana opcija utiče na zdravlje ljudi?

Predlog zakona neće proizvesti nikakav uticaj na zdravlje ljudi.

4) Da li izabrana opcija predstavlja rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi i da li se dopunskim merama može uticati na smanjenje tih rizika?

Predlog zakona ne predstavlja rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi.

5) Da li izabrana opcija utiče na zaštitu i korišćenje zemljišta u skladu sa propisima koji uređuju predmetnu oblast?

Predlog zakona ne utiče na zaštitu i korišćenje zemljišta u skladu sa propisima koji uređuju predmetnu oblast.

PRILOG 8:

Ključna pitanja za analizu upravljačkih efekata

1) Da li se izabranom opcijom uvode organizacione, upravljačke ili institucionalne promene i koje su to promene?

Predlogom zakona sadrži odredbe o osnivanju audiovizuelnih arhiva i njihovim organima, vrstama audiovizuelnih arhiva, uslovima za obavljanje delatnosti zaštite, evidenciji audiovizuelnih arhiva, Centralnoj ustanovi zaštite i očuvanja filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa – Državni audiovizuelni arhiv Srbije Jugoslovenska kinoteka, Audiovizuelnom arhivu Filmske novosti, audiovizuelnim arhivima radija i televizije, Audiovizuelnom savetu i sredstvima za rad audiovizuelnih arhiva.

Kao veoma bitnu novinu, Predlog zakona predviđa formiranje Audiovizuelnog saveta. Audiovizuelni savet se obrazuje kao stručno telo za saradnju audiovizuelnih arhiva u cilju obezbeđivanja stalne stručne podrške od interesa za razvoj i unapređenje

delatnosti zaštite filmske i ostale audiovizuelne građe. Audiovizuelni savet formira centralna ustanova zaštite, odnosno njegove članove bira direktor Jugoslovenske kinoteke, na period od pet godina.

U Predlogu zakona predviđen je rok od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona da audiovizuelni arhivi usklade svoju organizaciju i rad sa odredbama ovog zakona. Takođe, predviđeno je da će u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona promeniti naziv, Jugoslovenska kinoteka u Državni audiovizuelni arhiv Srbije Jugoslovenska kinoteka, kao i republička ustanova Filmske novosti u Audiovizuelni arhiv Filmske novosti. Članom 75. utvrđeno je da će se podzakonski propisi za sprovođenje ovog zakona doneti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Članom 76. predviđeno je da za filmsko delo koje je finansirano ili sufinansirano iz budžeta Republike Srbije i namenjeno za javno prikazivanje, a nastalo pre stupanja na snagu ovog zakona, lice iz st. 1. i 3. člana 51. zakona, predaje ili ustupa na kopiranje originalni master ili digitalno identičnu kopiju sa koje je rađen medij za prikazivanje, sa odgovarajućom dokumentacijom i pratećom građom centralnoj ustanovi zaštite u roku od godinu dana od dana početka primene ovog zakona. S obzirom na zastarelost ranijih zakonskih propisa koji regulišu predaju filmskog dela centralnoj ustanovi zaštite, usled kojih veliki deo filmskih dela nije predat, ova odredba će pospešiti zakonsku obavezu predaje i popuniti nedostajući fond filmskih kulturnih dobara. Članom 12. Zakona o kinematografiji je propisano da je producent domaćeg kinematografskog dela, namenjenog za javno prikazivanje, bez obzira u kojoj je tehnici snimljen, dužan je da Jugoslovenskoj kinoteci u Beogradu, u prvoj godini prikazivanja kinematografskog dela, preda po jednu nekorišćenu kopiju svakog proizvedenog kinematografskog dela, izvorne filmske materijale (originalni negativ slike i negativ tona) sa odgovarajućom dokumentacijom. Ovu obavezu po pomenutom članu, ima i producent koproducionog kinematografskog dela. Imajući u vidu da ova obaveza producenta i koproducenta podrazumeva predaju izvornih filmskih materijala na filmskoj traci, na kojoj se filmska dela više ne snimaju, većina filmskih dela se snima digitalno, te samim tim obaveza propisana ovom odredbom nije mogla biti ispunjena. Na osnovu svega navedenog u opštem je interesu da se propiše obaveza predaje ili ustupanja na kopiranje originalnog mastera ili digitalno identične kopije sa koje je rađen medij za prikazivanje, sa odgovarajućom dokumentacijom i pratećom građom. Centralna ustanova zaštite kojoj je osnovna uloga da čuva i štiti filmsko i ostalo audiovizuelno kulturno nasleđe, ispunjavanjem ove obaveze producenata i koproducenata bi obavljala svoju osnovnu delatnost, u opštem interesu. Članom 77. propisano je da zaposleni koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obavlja poslove na zaštiti filmske i ostale audiovizuelne građe za koje nema odgovarajuće obrazovanje ili položen stručni ispit, može nastaviti sa obavljanjem tih poslova pod uslovom da u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona stekne odgovarajuće obrazovanje, odnosno položi stručni ispit. Članom 78. utvrđeno je da su audiovizuelni arhivi koji nisu inventarisali filmsku i ostalu audiovizuelnu građu, oformili inventarne knjige i dokumentaciju dužni da obave navedene poslove u roku od godinu dana od dana početka primene ovog zakona. Članom 80. utvrđeno je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjivaće se istekom godinu dana od dana njegovog stupanja na snagu.

2) Da li postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije (uključujući i kvalitet i kvantitet raspoloživih kapaciteta)

i da li je potrebno preduzeti određene mere za poboljšanje tih kapaciteta?

Za sprovođenje zakonskih odredbi neophodna su dodatna sredstva iz budžeta Republike Srbije: za povećanje broja zaposlenih u audiovizuelnim arhivima, za rad Audiovizuelnog saveta, organizovanje stručnih ispita u Jugoslovenskoj kinoteci kao i za nabavku dodatne opreme.

3) Da li je za realizaciju izabrane opcije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje po stojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora (npr. proširenje, ukidanje, promene funkcija/hijerarhije, unapređenje tehničkih i ljudskih kapaciteta i sl.) i

u kojem vremenskom periodu je to potrebno sprovesti?

Nije potrebno.

4) Da li je izabrana opcija u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika?

Da.

5) Da li izabrana opcija utiče na vladavinu prava i bezbednost?

Pozitivno utiče na vladavinu prava jer obezbeđuje sveobuhvatnu zaštitu filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa.

6) Da li izabrana opcija utiče na odgovornost i transparentnost rada javne uprave i na koji način?

Povećava odgovornost i transparentnost rada ustanova zaštite i vlasnika i držalaca filmske i ostale audiovizuelne građe.

7) Koje dodatne mere treba sprovesti i koliko vremena će biti potrebno da se sprovede izabrana opcija i obezbedi njeno kasnije dosledno sprovođenje, odnosno njena održivost?

Predviđeno je donošenje podzakonskih propisa u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu Zakona o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu.

Predlog zakona predviđa donošenje sledećih propisa:

Bliže uslove za obavljanje delatnosti zaštite propisuje ministar nadležan za poslove u oblasti kulture na predlog centralne ustanove zaštite.

Evidenciju audiovizuelnih arhiva sa sedištem na teritoriji Republike Srbije vodi Ministarstvo, koje propisuje sadržinu i način vođenja evidencije.

Bliže uslove i način korišćenja filmske i ostale audiovizuelne građe propisuje ministar.

Sadržinu i način vođenja Centralnog registra i registara propisuje Ministar.

Evidencije filmske i ostale audiovizuelne građe propisuje Ministar.

Bliže uslove, način funkcionisanja, povezivanja i vođenja Jedinственог informacionog sistema propisuje ministar na predlog centralne ustanove zaštite.

Uslove i način revizije filmske i ostale audiovizuelne građe propisuje ministar.

Plan i program stručnog osposobljavanja zaposlenih u audiovizuelnim arhivima, program stručnog ispita i način njegovog polaganja propisuje ministar.

Bliže uslove i način sticanja viših stručnih zvanja propisuje ministar.

Način utvrđivanja i sprovođenja mera zaštite propisuje centralna ustanova zaštite kao povereni posao.

Bliži sadržaj i način vođenja dokumentacije o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu propisuje centralna ustanova zaštite kao povereni posao.

PRILOG 9:

Ključna pitanja za analizu rizika

1) Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena podrška svih ključnih zainteresovanih strana i ciljnih grupa? Da li je sprovođenje izabrane opcije prioritet za donosiocе odluka u narednom periodu (Narodnu skupštinu, Vladu, državne organe i slično)?

Da.

**2) Da li su obezbeđena finansijska sredstva za sprovođenje izabrane opcije? Da
a
li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđeno dovoljno vremena za sprovođenje
postupka javne nabavke ukoliko je ona potrebna?**

Finansijska sredstva za sprovođenje izabrane opcije će biti obezbeđena. Nije potrebno sprovođenje javne nabavke.

3) Da li postoji još neki rizik za sprovođenje izabrane opcije?

Ne.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE
--

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada
Obrađivač: Ministarstvo kulture

2. Naziv propisa

Predlog zakona o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu
Draft Law on Film and other Audiovisual Heritage;

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) **Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,**
/

b) **Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,**
/

v) **Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,**
/

g) **Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,**
/

d) **Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije**
/

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) **Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,**
/

b) **Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,**
/

v) **Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima, /**
EVROPSKI PARLAMENT I SAVET-Preporuka Evropskog parlamenta i Saveta od 16. novembra 2005. godine o filmskom nasleđu i konkurentnosti srodnih industrijskih delatnosti **(205/865/CE)**

EUROPEAN PARLIAMENT AND COUNCIL
RECOMMENDATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL
of 16 November 2005 on film heritage and the competitiveness of related industrial activities
(2005/865/CE)

g) **Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,**

-Potpuna usklađenost

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

-Ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost.

Prilikom sačinjavanja Nacrta zakona o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu uzete su u obzir odredbe Preporuke Evropskog parlamenta i Saveta od 16. novembra 2005. godine o filmskom nasleđu i konkurentnosti srodnih industrijskih delatnosti (205/865/CE) imajući u vidu da je navedena Preporuka dokument od relevantnog značaja za oblast filmskog i ostalog audiovizuelnog nasleđa u okviru pregovaračkog poglavlja PG10, potpoglavlje: Audiovizuelne politike.

Nacrt zakona o filmskom i ostalom audiovizuelnom nasleđu u potpunosti je usklađen sa Preporukom Evropskog parlamenta i Saveta od 16. novembra 2005. godine o filmskom nasleđu i konkurentnosti srodnih industrijskih delatnosti (205/865/CE).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Ne

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Ne

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

/